วัดดอนเมือง

พระอารามหลวงชั้นตรี

พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ

เนื่องในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกองทัพอากาศ

ณ วัดดอนเมือง

เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๖

วัดดอนเมือง

พระอารามหลวงชั้นตรี

พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ

เนื่องในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกองทัพอากาศ

ณ วัดดอนเมือง

เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๖

พระรัตนโมลี (หลวงพ่อแคล้ว)

เจ้าคณะเขตดอนเมือง

เจ้าอาวาสวัดดอนเมือง จล.

คำนำ

เทศกาลกฐินปี ๒๕๔๖ นี้ กองทัพอากาศภายใต้การนำของผู้บัญชาการทหารอากาศ พลอากาศเอกคงศักดิ์ วันทนา ได้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์เอกอัครศาสนูปถัมภ์ มาทอดถวาย ณ วัดดอนเมือง พระอารามหลวง ในวันอังคารที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยเจริญรอยตามแบบอย่างที่ดีที่อดีตผู้บัญชาการทหารอากาศทุกท่านกระทำมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่จอมพลอากาศฟื้น ฤทธาคณี เป็นต้น

การกระทำดีต่อพระพุทธศาสนาของกองทัพอากาศอย่างนี้มองได้ ๒ ทาง ทางหนึ่ง คือการยึดถือแนวทางปฏิบัติที่ดีที่อดีตผู้บัญชาการทหารอากาศทุกท่านกระทำบำเพ็ญมาในอดีต พูดตามภาษาวัฒนธรรมถือว่าเป็นการรักษาจารีตประเพณีหรืออนุรักษ์ประเพณี มองอีกทางหนึ่ง คือ การมีศรัทธามั่นคงต่อพระพุทธศาสนาของชาวกองทัพอากาศ

อาตมาและคณะสงฆ์วัดดอนเมือง ขออนุโมทนาสาธุการ แก่พุทธศาสนิกชนและประชาชนทั่วไป หากได้ทราบเรื่องนี้ก็ต้องชื่นชมและสดุดีกองทัพอากาศเช่นเดียวกัน กองทัพอากาศมีศรัทธานำกฐินมาทอดถวาย ณ วัดดอนเมือง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ จนถึง พ.ศ.๒๕๔๖ ติดต่อกันมาทุกปีมิได้งดเว้นเลย ทำให้วัดดอนเมือง วัดราษฎร์เล็ก มีกุฏิเล็กๆ ศาลาการเปรียญเล็กๆ เป็นต้น กลายเป็น "พระอารามหลวง" เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

ศรัทธาที่เป็น "นามธรรม" ของกองทัพอากาศและชาวกองทัพอากาศมองเห็นเป็น "รูปธรรม" ได้ชัดเจน คือสภาพของวัดดอนเมืองในปัจจุบันนี้

เพื่อสนองตอบศรัทธาและน้ำใจดีงามของกองทัพอากาศ พร้อมด้วยประชาชนทั่วไปที่มาร่วมทอดกฐิน วัดดอนเมืองได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่งเป็นบรรณาการ โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะเกิดประโยชน์ในทางเพิ่มพูนสติปัญญาแก่ท่านผู้อ่าน และผู้อ่านบางท่านอาจนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันหรือการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการทำงานอาชีพส่วนตัวได้บ้าง

ปี ๒๕๔๖ วัดดอนเมือง มีพระภิกษุ–สามเณร จำพรรษา ๓๒ รูป อาตมภาพและพระภิกษุทั้งปวง ขอร่วมตั้งกัลยาณจิตอวยพรให้กองทัพอากาศเป็นกองทัพที่มีเสถียรภาพและศักยภาพสูงในการทำหน้าที่เพื่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ขออวยพรให้ท่านผู้บัญชาการกองทัพอากาศและครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรคภัยอันตรายใดๆ เป็นผู้นำที่ดียิ่งของกองทัพอากาศ และขออวยพรให้ข้าราชการ ครอบครัว ลูกจ้าง คนงาน นักเรียนทหาร และประชาชนทั่วไปทุกท่าน มีสุขภาพพลานมัยดี มีความเป็นอยู่ที่ดี มีภาวะเศรษฐกิจส่วนตัวดีและมีความสุขกายสุขใจตลอดไปชั่วกาลนาน

(พระรัตนโมลี)

เจ้าอาวาสวัดดอนเมือง พระอารามหลวง

เจ้าคณะเขตดอนเมือง

ที่ กห ๐๖๐๒/๑๗๔๑

กองทัพอากาศ

ดอนเมือง กทม. ๑๐๒๑๐

๑๖ กันยายน ๒๕๔๖

เรื่อง แจ้งกำหนดการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดดอนเมือง

ด้วย ในเทศกาลออกพรรษา ปี ๒๕๔๖ นี้ กองทัพอากาศ ได้ดำเนินการขอพระราชทานผ้าพระกฐิน เพื่อนำมาถวายแด่ชุมนุมสงฆ์ ณ วัดดอนเมือง แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในวันอังคารที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ซึ่งกรมการศาสนา ได้ขอพระราชทานให้เรียบร้อยแล้ว

จึงนมัสการมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

พลอากาศเอก

(เฉลิม ชุ่มชื่นสุข)

รองผู้บัญชาการทหารอากาศ รักษาราชการแทน

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กรมสารบรรณทหารอากาศ

โทร.๐ ๒๕๓๑ ๒๗๔๒, ๐ ๒๕๓๔ ๑๗๘๓

โทรสาร ๐ ๒๕๓๔ ๑๗๘๔

(สำเนา)

คำสั่งกองทัพอากาศ

(เฉพาะ)

ที่ ๓๑๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการทอดกฐิน ทอ.ปี ๔๖

ด้วย ในเทศกาลกฐิน ปี ๔๖ ทอ. จะได้นำผ้าพระกฐินพระราชทานไปทอดถวายแด่ชุมนุมสงฆ์วัดพระศรีมหาธาตุ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร วัดดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร และทอดกฐินสามัคคีที่วัดลาดสนุ่น อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้งานดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้ผู้มีรายชื่อต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการดำเนินการ คือ:-

๑.	ผช.ผบ.ทอ.	เป็นประธานกรรมการ
๒.	ผบ.บยอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๓.	ผบ.บนอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๔.	ผบ.บศอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๕.	จก.ยศ.ทอ.บศอ.	เป็นรองประธานกรรมการ
๖.	ปช.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๗.	ผบ.ศวอ.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๘.	จก.คปอ.บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๙.	ผบ.อย.บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๐.	จก.ชอ.บนอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๑.	จก.พอ.บนอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๒.	ผบ.สอส.บศอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ

๑๓.	ผบ.รร.นอ.บศอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๔.	ลก.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๕.	จก.สบ.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๖.	จก.กพ.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๗.	จก.ขว.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๘.	จก.ยก.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๑๙.	จก.กบ.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๐.	จก.จร.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๑.	ผอ.สท.ทอ หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๒.	จก.กร.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๓.	จก.กง.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๔.	จก.สก.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๕.	ผอ.สตช.ทอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๖.	ผบ.ดม. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๗.	ผบ.พล.บ. ๑ บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๘.	ผบ.พล.บ.๒ บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๒๙.	ผบ.พล.บ. ๓ บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๓๐.	ผบ.พล.บ. ๔ บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๓๑.	ผบ.รร.การบิน บยอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๓๒.	ผอ.ศกบ.บนอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๓๓.	จก.ส.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๓๔.	จก.สพ.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
๓๕.	จก.ลวอ.บนอ. หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ

๓๖. จก.อท.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

๓๗. จก.พธ.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

๓๘. จก.ชย.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

๓๙. จก.ขส.ทอ.บนอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

๔๐. ผบ.บน.๖ พล.บ.๑ บยอ. หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

๔๑. ผอ.กอศ.ยศ.ทอ.บศอ. เป็นกรรมการ และเลขานุการ

๔๒. รอง ผอ.กสค.สก.ทอ. เป็นกรรมการ และผช.เลขานุการ

๔๓. รอง ผอ.กอศ.ยศ.ทอ.บศอ. เป็นกรรมการ และผช.เลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ พิจารณากำหนดรายละเอียดการจัดงานแล้ว รายงานให้ทราบเพื่อจะได้สั่งการให้ นกข. ดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๖

(ลงชื่อ) พล.อ.อ.คงศักดิ์ วันทนา

(คงศักดิ์ วันทนา)

ผบ.ทอ.

ยอดเงินบริจาคในการทอดกฐินของกองทัพอากาศ
ณ วัดดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๑.	พ.ศ. ๒๔๙๙	จำนวนเงิน	๑๙,๖๗๕.๗๐	บาท
๒.	พ.ศ. ๒๕๐๐	”	๒๔,๙๘๖.๗๐	”
๓.	พ.ศ. ๒๕๐๑	”	๑๙,๗๗๙.๕๐	”
๔.	พ.ศ. ๒๕๐๒	”	๒๒,๓๖๙.๙๕	”
๕.	พ.ศ. ๒๕๐๓	”	๓๐,๐๐๐.๐๐	”
๖.	พ.ศ. ๒๕๐๔	”	๓๐,๐๐๐.๐๐	”
๗.	พ.ศ. ๒๕๐๕	”	๒๐,๐๑๓.๐๔	”
๘.	พ.ศ. ๒๕๐๖	”	๒๒,๗๐๕.๒๖	”
๙.	พ.ศ. ๒๕๐๗	”	๓๙,๗๔๓.๑๒	”
๑๐.	พ.ศ. ๒๕๐๘	”	๓๙,๙๘๗.๕๕	”
๑๑.	พ.ศ. ๒๕๐๙	”	๓๗,๙๔๔.๓๓	”
๑๒.	พ.ศ. ๒๕๑๐	”	๓๔,๐๗๓.๙๑	”
๑๓.	พ.ศ. ๒๕๑๑	”	๖๑,๐๒๓.๓๑	”
๑๔.	พ.ศ. ๒๕๑๒	”	๔๔,๒๔๕.๐๖	”
๑๕.	พ.ศ. ๒๕๑๓	”	๔๕,๔๘๔.๖๘	”
๑๖.	พ.ศ. ๒๕๑๔	”	๕๙,๐๔๗.๗๕	”
๑๗.	พ.ศ. ๒๕๑๕	”	๕๙,๐๔๗.๗๕	”
๑๘.	พ.ศ. ๒๕๑๖	”	๖๙,๘๔๗.๓๕	”
๑๙.	พ.ศ. ๒๕๑๗	”	๗๒,๑๓๑.๕๐	”
๒๐.	พ.ศ. ๒๕๑๘	”	๙๔,๗๒๖.๑๒	”

๒๑.	พ.ศ. ๒๕๑๙	จำนวนเงิน	๑๑๔,๔๙๗.๔๕	บาท
๒๒.	พ.ศ. ๒๕๒๐	"	๑๔๕,๙๕๗.๓๖	"
๒๓.	พ.ศ. ๒๕๒๑		๑๒๐,๔๕๗.๔๕	"
๒๔.	พ.ศ. ๒๕๒๒	"	๑๕๘,๙๑๐.๔๕	"
๒๕.	พ.ศ. ๒๕๒๓	"	๒๑๒,๙๔๔.๓๙	"
๒๖.	พ.ศ. ๒๕๒๔	"	๒๑๗,๓๕๐.๐๐	"
๒๗.	พ.ศ. ๒๕๒๕	"	๒๖๔,๗๗๘.๙๙	"
๒๘.	พ.ศ. ๒๕๒๖	"	๓๘๑,๕๒๑.๓๘	"
๒๙.	พ.ศ. ๒๕๒๗	"	๓๐๘,๖๓๘.๒๕	"
๓๐.	พ.ศ. ๒๕๒๘	"	๒๙๒,๖๙๔.๒๐	"
๓๑.	พ.ศ. ๒๕๒๙	"	๓๑๗,๓๕๐.๒๐	"
๓๒.	พ.ศ. ๒๕๓๐	"	๓๑๑,๗๔๕.๗๓	"
๓๓.	พ.ศ. ๒๕๓๑	"	๓๖๐,๔๕๐.๕๒	"
๓๔.	พ.ศ. ๒๕๓๒	"	๔๒๔,๗๒๒.๕๑	"
๓๕.	พ.ศ. ๒๕๓๓	"	๓๘๗,๓๗๕.๖๗	"
๓๖.	พ.ศ. ๒๕๓๔	"	๓๐๕,๖๐๖.๖๙	"
๓๗.	พ.ศ. ๒๕๓๕	"	๓๓๘,๗๖๘.๑๐	"
๓๘.	พ.ศ. ๒๕๓๖	"	๓๕๔,๑๕๖.๖๑	"
๓๙.	พ.ศ. ๒๕๓๗	"	๓๖๒,๙๘๖.๒๐	"
๔๐.	พ.ศ. ๒๕๓๘	"	๔๑๐,๗๑๔.๗๖	"
๔๑.	พ.ศ. ๒๕๓๙	"	๔๔๗,๙๑๙.๖๒	"
๔๒.	พ.ศ. ๒๕๔๐	"	๔๓๗,๒๓๑.๙๘	"
๔๓.	พ.ศ. ๒๕๔๑	"	๖๒๘,๓๓๑.๑๗	"

๔๔.	พ.ศ. ๒๕๔๒	จำนวนเงิน	๗๐๖,๑๖๖.๔๑	บาท
๔๕.	พ.ศ. ๒๕๔๓	"	๖๒๗,๔๓๓.๓๘	"
๔๖.	พ.ศ. ๒๕๔๔	"	๖๔๕,๙๐๖.๗๕	"
๔๗.	พ.ศ. ๒๕๔๕	"	๖๗๖,๕๘๗.๙๙	"

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
อาศีรวาท	๑
นิทานปรัมปราและบทเพลงลูกทุ่ง	๓
อานุภาพของความดี	๘
ศีลเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ	๑๔
อานุภาพและอานิสงส์การสวดมนต์	๔๓
นิทานธรรมะชนะความเครียด	๔๖
ปาก-เอ๋ย-ปาก	๕๒
กรรมติดจรวด	๕๔
มุขขำที่นำมาเล่า	๕๖
คำถวายทาน	๕๘
จำนวนพระภิกษุ-สามเณรจำพรรษาปี ๒๕๔๖	๘๑
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์	๘๓
คณะผู้จัดทำ	๘๓
คณะกรรมการวัดดอนเมือง	๘๔

อาศีรวาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ดอกไม้กรุ่นหอมชื่นระรื่นจิต
สารทิศงดงามความสดใส
มิ่งมิตรขวัญหล้าประชาไทย
อบอุ่นในใจรักน้อมภักดี
เจ็ดสิบหกชรรษามหาราช
รอยพระบาทนำสุขไปทุกที่

ราษฎร์ร่มเย็นเพราะพระบารมี
ภูบดีเสริมส่งธำรงไทย
ประชาราษฎร์อบอุ่นเพราะบุญพ่อ
รวมหลอมหล่อชูเชิดเทิดทูนให้
ทศพิธราชธรรมทรงนำชัย
ธ ทรงไว้พิพัฒน์มุ่งผดุงธรรม
อุดมเอกจักรีศรีสยาม
ทั่วเขตคามไทย ธ อุปถัมภ์

ธ ขวัญมิ่งคุโณปการสานสุขล้ำ
นานฉนำที่บุกบั่นสร้างสรรค์งาน
เจ็ดสิบหกจอมไตรเกริกไกรก้อง
ใจทุกห้องหล่อหลอมพร้อมสืบสาน

อุตม์เอกกษัตริย์ ธ การุณใฝ่บุญทาน
ตลอดการขอพระองค์ทรงพระเจริญ.

สมชัย ศรีนอก
ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
ในนามมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นิทานปรัมปราและบทเพลงลูกทุ่งในพิธีการทอดกฐิน

อาจารย์สมชัย ศรีนอก
คณะครุศาสตร์ มจร.

การทอดกฐิน

ตามพุทธบัญญัติ ได้กำหนดกาลนับแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ เป็นเทศกาลที่พุทธศาสนิกชนจะพึงบำเพ็ญกุศลถวายผ้ากฐินแด่พระสงฆ์ผู้จำพรรษามาถ้วนไตรมาส

เรื่องกฐินนั้นเป็นประเพณีไทยสำคัญมาก เป็นพระราชประเพณีใหญ่ มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยและอยุธยาในจดหมายเหตุของบาทหลวงเดอ ชัวลี ได้พรรณนาถึงกฐินหลวง ซึ่งงดงามที่สุด เป็นภาพอันวิจิตรบรรจงที่สุดใจบรรดาพระราชพิธีทั้งหลายของกษัตริย์อยุธยา แสดงให้เห็นว่าการถวายผ้ากฐินนั้น เป็นประเพณีใหญ่และเอิกเกริกมโหฬาร เป็นประเพณีที่มีมาแต่โบราณ ในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีความตอนหนึ่งว่า

"คนเมืองสุโขทัยนี้ มักทาน มักทรงศีล มักโอยทาน พ่อขุนรามคำแหงเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวแม่ชาวเจ้าท่วยปั่วท่วยนาง ลูกเจ้าลูกขุนทั้งสิ้นทั้งหลายทั้งผู้ชายผู้หญิงฝูงท่วยมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคนเมื่อโอกพรรษากรานกฐินเดือนหนึ่งจึงแล้ว เมื่อกรานกฐินมีพนมเบี้ย มีพนมหมาก มีพนมดอกไม้ มีหมอนนั่ง หมอนโนน บริพารกฐิน โอยทานแล้ปีแล้ญิบล้านไปสวดญัตติกฐินถึงอรัญญิกโพ้น เมื่อจะเข้าเวียง เรียงกันแต่อรัญญิกโพ้นท้าวหัวลานคำบงคำกลอย ด้วยเสียงพาทย์ เสียงพิณ เสียง

เลื่อน เสียงขับ ใครจักมักเล่น เล่น, ใครจักมักหัว หัว, ใครจักมักเลื่อน เลื่อน , เมืองสุโขทัยนี้มีสี่ปากประตูหลวง เทียนญ่อมมีคนเสียดกันเข้ามาดูท่านเผาเทียน ท่านเล่นไฟ เมืองสุโขทัยนี้ มี่ดังจักแตก”

ขบวนแห่องค์กฐินนิยมให้มีธงรูปนางมัจฉา แมงป่อง จระเข้ ตะขาบนำหน้าด้วย ถ้าเป็นการแห่ทางน้ำก็จะใช้ธงจระเข้ นางมัจฉา แต่ถ้าเป็นการแห่ทางบกใช้ธงตะขาบ แมงป่อง ธงดังกล่าวนี้ใช้ผ้าขาวเขียนรูปสัตว์ ๔ ชนิดนี้ ชนิดใดชนิดหนึ่ง เหตุผลของการมีธงเหล่านี้นำหน้าขบวนแห่ก็เป็นเพียงธรรมเนียมนิยมเท่านั้น มิใช่เรื่องพุทธบัญญัติ ต้นเหตุที่มีการปฏิบัติเช่นนี้สืบเนื่องมาจากนิทานพื้นบ้านปรัมปรา คือ ครั้งหนึ่งมีอุบาสกผู้หนึ่งแห่องค์กฐินไปทางเรือเพื่อจะนำไปทอดถวาย ณ วัดแห่งหนึ่งมีจระเข้ตัวหนึ่งเลื่อมใสศรัทธาในพิธีทอดกฐินมากจึงว่ายน้ำตามขบวนไปจนหมดแรงว่ายต่อไปไม่ได้แล้วจึงได้ขอร้องให้อุบาสกเจ้าของกฐินช่วยกรุณาเขียนรูปตัวเองให้คนถือร่วมขบวนแห่ไปด้วย แล้วก็กลั้นใจตาย อุบาสกเมตตาก็ปฏิบัติตามขอร้องของจระเข้ ต่อมาภายหลังจึงเป็นธรรมเนียมถือธงรูปจระเข้ขึ้นให้คนถือธงรูปจระเข้นำขบวนแห่องค์กฐินสืบมาจนทุกวันนี้ เพื่อบูชาน้ำใจแห่งศรัทธาของจระเข้ที่มีในพระพุทธศาสนา

มีข้อความในจาตุมสูตรคนหนึ่ง ท่านแสดงภัยที่จะเกิดแก่พระไว้ ๔ อย่างด้วยกัน เปรียบด้วยภัยที่เกิดแก่คนที่ลงในแม่น้ำหรือทะเล คือ

- ภัยเกิดแต่ความอดทนต่อโอวาทคำสั่งสอนมิได้ท่านเปรียบเสมือนคลื่นเรียกว่า **อุมฺมิภยํ**
- ภัยเกิดแต่การเห็นแก่ปากแก่ท้อง ทนความอดอยากมิได้ ท่านเปรียบเสมือนจระเข้ เรียกว่า **กุมฺภีลภยํ**

- ภัยเกิดแต่ความยินดีในกามคุณ ๕ ท่านเปรียบเสมือนวังน้ำวน เรียกว่า **อาวฏฏภยํ**
- ภัยเกิดแต่การรักผู้หญิง ท่านเปรียบเสมือนปลาร้าย เรียกว่า **สุสุกาภยํ**

อีกเรื่องหนึ่ง การที่คนเราจะเดินทางเวลากลางคืน ในสมัยโบราณก็อาศัยดวงดาวเป็นเครื่องบอกเวลาและชี้ทิศทาง เช่น จะเคลื่อนขบวนแห่องค์กฐินไปทอดที่วัดไกล ๆ ต้องออกเดินทางแต่เช้ามืด พอดาวจระเข้ขึ้นก็แสดงว่าจวนจะสว่างแล้วก็เคลื่อนขบวนได้ต่อมาจึงมีผู้ทำธงจระเข้ขึ้นให้คนถือนำหน้าขบวนเพิ่มขึ้นมาอีกประการหนึ่ง ในจำนวนธงทิวหลาย ๆ ประเภทที่ใช้ถือนำหน้าขบวน คนรุ่นหลังก็ทำสืบกันมาจนเป็นธรรมเนียมพอทอดกฐินเสร็จก็ปักธงไว้หน้าวัดเพื่อแสดงว่าวัดนั้นได้รับผ้ากฐินแล้ว

บทเพลงลูกทุ่งที่กล่าวสอดคล้องกับความเป็นมาในเรื่องการทอดกฐินโดยยกเอาเรื่องดาวจระเข้ขึ้นมาเพื่อให้รู้ถึงความหมายทางสัญลักษณ์การทอดกฐิน ดังบทเพลงว่า

“...ราตรีหนึ่งนางหลับสนิท สุบินนิมิตจึงรู้ว่าผัว ยังห่วงสมบัติไม่ตัดใจตัว นางค้นจนทั่วใกล้หัวสะพาน ได้ข้าวของเงินทองครบทั่ว นางสงสารผัวแสนสุดสงสาร คิดแผ่กุศลด้วยผลบุญทาน นางจึงจัดการบอกญาติกามาสามัคคีกันทอดกฐิน ทุกคนได้ยินพากันหรรษา ต่างฝ่ายต่างช่วยกันด้วยศรัทธา ต่างล่องนาวากฐินไป กุมภาผัวว่ายผันผวนตามขบวนแห่ไปไม่ไหว สุดเหนื่อยเมื่อยเพลียสั่งเมียทันใด จงวาดรูปไปเป็นองค์พยาน ขอรวมตลอดเรื่องทอดกฐิน เมียกรวดน้ำรินแผ่กุศลประสาน ขอให้ผัวตนได้ผลบุญทาน

พ้นทรมานจากบาปนานา เดชะกุศลผลบุญกฐิน บันดาลกุมภินผู้ภัสดา ไปเป็นดาวจระเข้พ้นเวทนา อยู่บนเวหาทุกราตรีเอย"

(ดาวจระเข้ ตอน ๒ : บุญสม อยุธยา)

การทอดกฐินแตกต่างกับการทอดผ้าป่า เพราะกฐินมีเฉพาะกาลจึงถือว่าเป็นกาลทาน และเชื่อกันว่าใครทอดกฐินก็จะได้บุญมาก ส่วนผ้าป่าทอดได้ตลอดเวลา ขอเพียงเจ้าภาพมีความพร้อม อาจจะไม่มีอานิสงส์มากเท่ากับการทอดกฐิน

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้ถือการทอดกฐินเป็นการบำเพ็ญกุศลที่สำคัญ ซึ่งทั้งสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชเจ้า พระอัครมเหสี พระราชวงศ์ตลอดจนพุทธศาสนิกชนทั้งปวงต่างก็ได้บำเพ็ญกุศลนี้พร้อมเพรียงกัน

๑) เพลงลูกทุ่งกล่าวถึงงานทอดกฐินว่าเป็นโอกาสที่หนุ่มสาวได้พบกันดังบทเพลงว่า

"...ได้มาทอดกฐินร่วมบุญเจอแม่คุณสาวนุ่งกระโจมทอง อยากทักเจ้าแท้ เห็นคุณแม่คอยมอง คงหวงน้องน่าดู...

หากมีวาสนาผูกพัน ให้พบกันวัดทุ่งกระโจมทองทอดกฐินปีนี้พี่จะซื้อแหวนทองไปฝากน้องสองวง"

(พบกันวันกฐิน : ขับร้องโดย สุชิน ศิลป์ส่งเสริม)

๒) เพลงลูกทุ่งกล่าวถึงกำหนดเวลางานกฐินไว้ด้วยว่าเป็นฤดูเหมันต์ งานกฐินเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ เป็นช่วงเวลาและสถานที่ที่หนุ่มสาวนัดพบกันเช่นเพลงว่า

" พี่เคยมาวัดทุ่งกระโจม ตอนต้นลมเหมันต์ปีกลายบานกฐินที่แสนยิ่งใหญ่ คืนนั้นจำได้พี่พบน้องคนดี...

ก่อนจาก พี่บอกฝากโฉมฉิน งานกฐินปีหน้าค่อยพบกันใหม่ คืนที่ลาน้ำตาเราต่างรินไหล พี่กลับสู่กรุงไกลน้องก็ไปสู่เพชรบุรี

นี่ก็จวนงานทอดกฐิน วอนยุพินน้องเจ้าคนดี งานกฐินวัดทุ่งปีนี้ ขอให้น้องคนดีรอพี่อยู่ ณ ที่เดิม

(พบกันที่ทุงกระโจมทอง : ขับร้องโดย พรชัย พรหมบัญชา)

" กฐิน กฐิน เสียงคึกโครมประโคมได้ยิน โยมญาติทำความดี สามัคคีกันทอดกฐิน วัดวายังไม่สวย เราก็ต้องช่วยอยู่เป็นอาจิณ

ด้วยวัดยังขาดปัจจัย ที่จะไปคอยซื้ออิฐหิน โบสถ์และศาลาหลังคารั่วจนน้ำริน กุฏิจวนจะพังหอระฆังยังต้องถมดิน พวกเราพอเหลือกิน ก็ทอดกฐินช่วยวัดเรา"

(ทำบุญทอดกฐิน :ขับร้องโดย จริยา ปรีดากูล)

การทอดกฐินเป็นกาลทานพิเศษ ที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตด้วยพระองค์เอง เพื่อประโยชน์แก่ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาครบไตรมาส จะได้รับอานิสงส์ตามพระวินัย และวัดหนึ่ง ๆ ก็ทอดกฐินได้ปีละครั้งเดียวเท่านั้น จึงนิยมกันว่าผู้ทำบุญทอดกฐินย่อมได้รับกุศลเป็นพิเศษ ฉะนั้นชาวพุทธจึงนิยมทำบุญทอดกฐินมากกว่าทอดผ้าป่า เพราะถือว่าได้รับอานิสงส์มากกว่า

*****

"อยู่คนเดียว ให้ระวัง ยั้งความคิด
อยู่ท่ามกลาง หมู่มิตร ให้ระวังยั้งคำขาน
อยู่ร่วมราชย์ เคารพตั้ง ระวังการณ์
อยู่ร่วมพาล ให้ระวัง ทุกอย่างเอย"

นิรนาม

อานุภาพของความดี

พันตรี ต่อพรต เจนการ (ป.ธ.๙)
กรมเสมียนตรา กระทรวงกลาโหม

การเว้นจากความชั่วทางกาย เป็นสิ่งทำได้ง่าย ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ดื่มน้ำเมา และประพฤติตามกฎหมาย ฯลฯ ถือว่าคนนั้นเป็นคนดีและเป็นที่สังคมยกย่องนับถือ ส่วนการรักษาความดีทางใจเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แม้ขณะสั้น ๆ ก็รักษาได้ยาก ทั้งนี้มิได้หมายความว่ารักษาไม่ได้

ทุกคนที่เกิดมาในโลก ไม่มีใครสักคนบริสุทธิ์ผุดผ่องมาแต่เกิด (คนบริสุทธิ์จะไม่เกิด) ล้วนแต่มาสร้างความบริสุทธิ์ภายหลังทั้งนั้น วิธีการสร้างความดีและรักษาความดีทางศาสนาพุทธท่านวางเป็นกฎไว้น่าติดตามมาก และทุกคนก็สามารถประพฤติปฏิบัติได้ เพราะพระพุทธองค์ท่านวางหลักอะไรไว้ก็ล้วนแต่เป็นสิ่งกระทำตามได้ ถ้าทำไม่ได้ท่านจะไม่สอน

๑. <u>การระวังยับยั้งบาป</u> อกุศลที่ยังไม่เกิด มิให้เกิดข้อนี้ ถือเป็นด่านแรกที่เราจะสร้างภูมิคุ้มกันความชั่วความเลวมิให้เกิดกับตัวเรา เหมือนโรคบางอย่างวิธีการรักษาที่ดีคือป้องกันมิให้เกิด เช่นโรคถุงลมโป่งพอง ถ้าเราไม่สูบบุหรี่ก็ไม่เกิด วิธีการก็คือ ไม่สูบบุหรี่ โรคตับแข็ง เกิดจากการดื่มสุราจัด สามารถป้องกันได้โดยการไม่ดื่มสุรา แต่อกุศลผลของมันทุกข์มากกว่าโรคภัยไข้เจ็บปัจจุบัน เพราะโรคต่าง ๆ ให้ผลชาติเดียว ส่วนความชั่วมีผลยาวไกลไม่สามารถบอกวาระสุดท้ายของมันได้ แต่สังวรปธานห้ามโรคในอนาคตได้

๒. **ปหานปธาน** เพียรละหรือเพียรกำจัด คือเพียรละบาป อกุศลที่เกิดขึ้นแล้ว ร่างกายของเราแม้ไม่อยากให้มันสกปรก มันก็ต้องสกปรกจนได้ เมื่อเปื้อนเปรอะแล้วจะปล่อยให้มันสะอาดเองไม่ได้ เราต้องชำระล้าง ถ้าไม่ชำระล้างมันจะเปื้อนอยู่อย่างนั้น และจะเพิ่มปริมาณสกปรกมากขึ้นไปอีกเรื่อยๆ หรือโรคภัยไข้เจ็บบางอย่างที่เกิดขึ้นแล้วเราต้องบำบัดรักษาจึงจะหาย เช่นโรคผิวหนัง หรือโรคไส้ติ่งถ้าปล่อยไว้จะเป็นอันตราย อาจทำให้เสียชีวิตได้ บาปที่เกิดแล้วต้องหาทางขจัดออกไป เช่นเพราะต้องอาบัติ วิธีการละก็แสดงอาบัติแก่พระรูปอื่น การติดยาเสพติดให้โทษ ต้องลด ละ เลิก ถ้าไม่เลิกไม่ละจะมีโทษถึงตาย คนติดการพนันก็ต้องพยายามเลิก ถ้าไม่เลิกอาจจะหมดเนื้อหมดตัว น้ำที่ไหลเชี่ยว ถ้าเราสร้างเขื่อนป้องกันก็ไหลค่อนลงหรือไม่ไหลเลย ผิดกับตอนที่ปล่อยให้ไหลอย่างสะดวก รถยนต์เครื่องยนต์ต้องมีห้ามล้อ (เบรก) ถ้าไม่เบรกจะเกิดอันตราย การละความชั่วอาจจะยากแต่ละได้ เลิกได้ ถ้าละไม่ได้เลิกไม่ได้ พระพุทธองค์ท่านจะไม่สอนไว้ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาของมนุษย์เป็นศาสนาของคนที่ต้องการความเจริญคนที่ปฏิบัติตามคำสอนประสบความสำเร็จทั้งนั้นไม่มีใครที่ปฏิบัติแล้วพบความผิดหวัง

คนรักดี รักดีงาม ได้หามจั่ว
คนรักชั่ว รักทราม ได้หามเสา
คนมีครู รู้หลัก หนักเป็นเบา
คนโง่เง่า เป็นหนัก หักกำลัง
คนมีเพียร เรียนวิชา หาความรู้
คงจะสู้ เขาได้ ในภายหลัง
คนเกียจคร้าน อ่านไม่ออก บอกไม่ฟัง
เป็นจับกัง หามเสา ทุกเช้าเย็น

๓. **ภาวนาปธาน** เพียรเจริญหรือเพียรก่อให้เกิด คือทำกุศลกรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น

โลกที่เจริญรุ่งเรืองมาจนทุกวันนี้ และเจริญอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นเพราะมีคนคิดสร้างสรรค์งานต่าง ๆ อย่างไม่หยุดนิ่ง ยิ่งสร้างยิ่งเห็นช่องทางที่จะทำความเจริญก้าวหน้า ถ้าหยุดสร้างหยุดคิด ก็เท่ากับเดินถอยหลัง เพราะคนอื่นเขาเดินไปข้างหน้าตลอด

ความดีใดๆ ที่ยังไม่เกิดกับตัวเรา ถ้าเห็นประโยชน์แล้วต้องลงมือเลย แม้จะหนักเหมือนเข็ญครกขึ้นภูเขา ก็ต้องทำ เพราะประโยชน์รออยู่ข้างหน้า สิ่งที่เป็นประโยชน์มักจะไม่เป็นที่ชอบใจเหมือนการเรียนหนังสือ กว่าจะผ่านมาแต่ละชั้นต้องถูกลงโทษ ถูกด่าถูกว่ามามากจึงผ่านมาได้ ยิ่งการทำร่างกายให้สมบูรณ์ให้แข็งแรง ยิ่งฝืนใจข่มใจอย่างหนัก นักเพาะกาย กว่าที่จะทำให้ร่างกายมีก้ามเนื้อสวยงามต้องลงทุนอย่างต่อเนื่องยาวนาน ขาดไปอาทิตย์เดียวก็ต้องเริ่มต้นใหม่ การทำกายให้มีกำลังก็เป็นงานหนักอย่างหนึ่ง ซ้ำต้องทำบ่อย ๆ ยิ่งเป็นของทำได้ยากแต่คนรักเขาก็ทำสำเร็จ ความดีเป็นของแสลงสำหรับปุถุชนคนกิเลสหนักอย่างพวกเรา แต่รับรองว่าเราทำได้ ทุกคนมีพลังความเพียร พร้อมที่จะนำออกมาใช้ แต่ยังไม่ได้นำออกมาใช้เท่านั้น สิ่งสำคัญให้รู้จักว่าประโยชน์ของความดีมีไว้ทำไม มีแล้วได้อะไร ความดีให้อะไรกับชีวิตของเรา ชีวิตที่ขาดความดีมีผลเป็นอย่างไร

"ดี" คำเดียว มีอานุภาพมาก ในร่างกายของมนุษย์มีอวัยวะเป็นก้อนเล็ก ๆ ๑ ก้อน บรรจุน้ำสีเขียว น้ำนั้นออกจากตับสำหรับช่วยย่อยอาหาร เราเรียกก้อนบรรจุน้ำสีเขียวนี้ว่าน้ำดี คุณลักษณะของน้ำดีจะรักษาสมดุลใน

ร่างกายให้ปกติ ถ้าขาดน้ำดีเมื่อไรร่างกายจะเกิดภาวะผิดปกติแม้ไม่ถึงกับขาดน้ำดี เพียงแต่น้ำดีซ่านก็ทำให้ร่างกายผิดปกติแล้ว เห็นอานุภาพของดีหรือยัง

ดี ว่าตามหลักภาษาจะมีความหมายต่าง ๆ เช่น

- ดี ตรงข้ามกับชั่ว คนดี ความดี
- ดี ตรงข้ามกับร้าย เคราะห์ดี
- ดี ในทางสวยงาม หน้าตาดี
- ดี ในความเรียบร้อยมรรยาทดี
- ดี ในทางไพเราะ เสียงดี
- ดี ในทางจัด แดดดี
- ดี ในทางเก่ง ดีแต่พูด
- ดี ในทางชอบ ดีแล้ว
- ดี ในสภาพปกติ สุขภาพดี คืนดี
- ดี ไม่ขัดขืน โดยดี
- ดี ในความปกติ เฉยดี

เพราะความดีและดีมีอิทธิพลและมีอานุภาพดังกล่าวมาแล้ว เราจึงควรรักษาดีในร่างกายให้ปกติไว้ และสร้างดีที่เป็นบุญให้มาก ๆ ไว้มีน้ำดีในร่างกายจะทำให้สุขภาพดี ความดีที่สร้างขึ้นจะทำให้สุขใจ ไร้ทุกข์ ไร้โศก

๔. **<u>อนุรักขนาปธาน</u>** รักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นและให้เจริญยิ่งขึ้น

ของดีต้องรักษา เช่น เรารักษาดวงตาด้วยความทะนุถนอม แม้ฝุ่นก้อนเล็กๆ แทบมองไม่เห็นมากระทบ เรายังต้องหาทางขจัดออก เวลาดวงตา

เกิดขัดเคืองแม้จะเสียเงินเสียทองเท่าไรก็ต้องเสีย เพื่อให้หายเจ็บหายขัดเคือง ถ้าตาบอดก็ไม่ต้องรักษาถ้าคนเราไม่มีดีก็ไม่ร้องรักษาเหมือนกันการรักษาความดีมีความยากง่ายต่างกันเพราะความดีมีหลายระดับและหลายทาง

- การรักษาความดีทางกาย ทำได้ง่าย เช่นไม่ละเมิดศีลห้าข้อ และกฎหมายบ้านเมือง ก็ถือว่าเป็นความดีทางกายแล้ว
- ความดีทางวาจารักษาได้ยากขึ้นไปอีก เพราะความชั่วทางวาจามีความละเอียดอ่อนกว่าทางกาย เช่น เราไม่ฆ่าสัตว์แต่พูดชักชวนให้เขาฆ่าสัตว์ หรือใช้วาจาชี้นำให้เกิดการทำชั่ว เช่น จิม โจนส์ชวนสาวกฆ่าตัวตาย ๙๑๓ คน
- ความดีทางใจ ถือว่าเป็นความดีที่รักษาได้ยากยิ่ง ผู้ที่รักษาความดีทางใจไว้ได้ถาวร มีแต่พระอริยะ ความดีทางใจแม้จะรักษายาก เมื่อรักษาได้ผลของความดีทางใจ จะคุ้มครองป้องกันดีทางกายและทางวาจาไปด้วย

ในชีวิตของแต่ละคนมีงานที่ทำยากที่สุดคือ งานรักษาความดีทางใจ แต่ทุกคนก็ต้องรักษาไว้ ถ้าขาดความดีทางใจเมื่อไร ความชั่วทางกายทางวาจาจะเกิดทันที วัชพืชที่คอยขวางกั้นความดีทางใจคือ มิจฉาทิฎฐิ (ความเห็นผิด) คนเราไม่ว่าจะระดับไหน ถ้ามีความเห็นผิดแล้วยากจะทำความดีได้ นอกจากตัวไม่ทำแล้วยังคอยขัดขวางการทำดีของคนอื่นด้วย ในระดับความสูงสุดของกุศล ความเห็นผิดนี้เองจะขัดขวางมิให้คนบรรลุ

ทำดีมาก ฝากชื่อ ให้ลือสร้าน
ชั่วสามานย์ นานา อย่าฝ่าฝืน
อายุค่อย น้อยลง ไม่คงคืน

จงรีบตื่น จากเขลา อย่าเมามาย
เป็นคนดี ไม่อวดดี ตีสามารถ
เป็นนักปราชญ์ ไม่คุยโต โวโฉงเฉง
เป็นคนกล้า ไม่หาญหัก อย่างนักเลง
เป็นคนเก่ง ไม่ต้องกล้า ทำบ้าบอ...

❖❖❖❖❖❖❖

วิชาสร้างอำนาจ มารยาทสร้างเสน่ห์

ศีลเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ
(สีลํ อาภรณํ เสฏฺฐํ)

ประณีต ก้องสมุทร

ในฤดูที่ดอกไม้บานเป็นฤดูที่ยังความรื่นรมย์ให้แก่มนุษย์และสัตว์ ดอกไม้หลากชนิด หลายสี บานสะพรั่ง อวดสี และกลิ่นอยู่บนต้น บางอย่างหอมมาก บางอย่างหอมน้อย บางอย่างไม่หอมเลย บางอย่างสวยทั้งสี และกลิ่น บางอย่างสีสวยแต่ไม่มีกลิ่น บางอย่างไม่สวยทั้งสี และกลิ่น บางอย่างหอมชั่วเวลาเช้า บางอย่างหอมตอนสาย บางอย่างหอมเวลาบ่าย บางอย่างหอมเวลาเย็น บางอย่างหอมเฉพาะกลางคืน บางอย่างหอมทั้งวันทั้งคืน แต่บางอย่างก็หอมทนอยู่ได้หลายวัน ถึงกระนั้นเมื่อเหี่ยวแห้งร่วงโรยแล้วก็หมดหอม ไม่มีดอกไม้ชนิดใดเลยที่จะหอมอยู่เป็นนิจทั้งในเวลาบาน และโรยหล่น แม้เมื่อเวลาบานอยู่ ถูกลมพัดร่วงพรูจากต้น ลงประดับพื้นดินจะยังมองดูงามแปลกตา และกลิ่นของมันยังหอมกรุ่น เป็นที่ชื่นชอบของผู้พบเห็น แต่เมื่อมันเหี่ยวแห้งอับเฉา ก็ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ใด

แต่คนมีศีลมิได้เป็นเช่นนั้นคนมีศีลนั้นหอมอยู่เสมอ หอมทั้งตามลม และทวนลม หอมทั้งในเวลามีชีวิตอยู่ และละโลกนี้ไปแล้ว เป็นที่ชื่นชมรักใคร่ของคนทั่วไปในเวลาที่มีชีวิต เป็นที่เสียดายอาลัยรัก และกล่าวขวัญสรรเสริญถึงในเวลาที่ตายไป ทั้งนี้เพราะตลอดเวลาที่มีชีวิต คนมีศีลไม่มีพิษมีภัยต่อผู้ใด มีกิริยาวาจาละมุนละไมน่ารัก ไม่ฆ่าตี ข่มเหง เบียดเบียนทำร้ายใคร ทั้งด้วยกาย และวาจา ประกอบด้วยความเมตตากรุณาแก่สัตว์ทั้งปวงอยู่เป็นนิจ

พวงมาลัยดอกไม้หอมที่นายช่างบรรจงร้อยไว้อย่างมีระเบียบย่อมงดงามน่าดู ควรค่าแก่การเป็นเครื่องสักการะฉันใด คนที่มีกิริยาวาจานุ่มนวลเรียบร้อย งดงาม ก็ควรค่าแก่ความเคารพนับถือยกย่องฉันนั้น

ด้วยเหตุนั้น **พระสีวลีเถระองค์อรหันต์** ผู้สาวกของพระพุทธเจ้าจึงสรรเสริญศีลว่า **ศีลเป็นอาภรณ์คือเครื่องประดับอันประเสริฐ**

เพชรนิลจินดาและอาภรณ์อันมีค่า มิใช่เครื่องประดับอันประเสริฐเพราะไม่อาจทำกาย วาจา ใจ ของผู้ประดับให้งดงามได้

คนมีศีลเป็นเครื่องประดับจึงงดงามทุกเมื่อ

ก็ศีลนั้นคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะชื่อว่าเป็นคนมีศีล

ศีล คือความไม่ล่วงละเมิดของผู้มีเจตนาความตั้งใจงดเว้นจากความชั่ว ทางกาย วาจา และอาจตลอดไปถึงใจด้วย

บางคนอาจจะไม่ล่วงละเมิดเพราะตั้งใจไว้ก่อน เช่นตั้งใจว่าจะไม่ฆ่าสัตว์ ก็ไม่ฆ่า ตามที่ตั้งใจไว้

แต่บางคนก็ไม่ล่วงละเมิดโดยที่มิได้ตั้งใจไว้ก่อน ต่อเมื่อมีเหตุที่จะให้ล่วงละเมิดเกิดขึ้นเฉพาะหน้า ก็คิดงดเว้นไม่ล่วงละเมิดได้เอง เช่นเห็นงูพิษเลื้อยเข้ามาในบ้าน รู้ว่าเป็นงูพิษ ถ้ากัดใครเข้าอาจถึงตายได้ จึงหยิบไม้ขึ้นมาหมายจะตีงูให้ตาย แต่แล้วเกิดเมตตาสงสารว่า งูมันก็มีชีวิตเช่นเดียวกับเรา มันคงกลัวเจ็บกลัวตายเหมือนเรา อย่าทำมันเลย แล้วก็โยนไม้ทิ้งไล่งูให้ออกไปเสียจากบ้าน การกระทำเช่นนี้ก็เป็นศีล แต่เป็นศีลที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า โดยมิได้มีเจตนาคิดจะงดเว้นมาก่อน

ศีลจึงเป็นเครื่องขัดเกลา กาย วาจา รวมไปถึงใจให้สะอาด เป็นเครื่องขัดเกลากิเลสอย่างหยาบที่จะล่วงออกมาทางกาย ทางวาจา มีการตี การด่าเป็นต้น

ศีลนั้นแม้จะมีความหมายหลายอย่าง แต่โดยทั่วไปมักแปลกันว่า **ปกติ** คือปกติของกาย ของวาจา ซึ่งโดยปกติจะสงบไม่รุกราน ไม่เบียดเบียนทำร้ายใคร แต่เมื่อละปกติคือผิดปกติก็ไม่สงบ รุกราน เบียดเบียน ทำร้ายผู้อื่น ด้วยอำนาจของจิตใจที่ผิดปกติ เพราะโลภะ โทสะ และโมหะ

เพราะเหตุที่ ศีล มีความหมายว่า ปกติ คือปกติของกาย วาจา ใจ ศีลจึงมี ๓ อย่างคือ กุศลศีล อกุศลศีล และอัพยากตศีล

***ขุททกนิกาย ปฏิสัมภิทามรรค ญาณกถา ข้อ ๘๙**

ปกติของกาย วาจา ใจ ที่เป็นกุศล มีกุศลจิตเป็นเหตุให้เกิด ชื่อว่า **กุศลศีล**

ปกติของกาย วาจา ใจ ที่เป็นอกุศล มีอกุศลจิตเป็นเหตุให้เกิด ชื่อว่า **อกุศลศีล**

ปกติของกาย วาจา ใจ ที่มิใช่กุศล และอกุศล มิได้มีกุศลจิต หรืออกุศลจิตเป็นเหตุให้เกิด หากมีอัพยากตจิต คือ กิริยาจิตเป็นเหตุให้เกิด ชื่อว่า **อัพยากตศีล**

ปาปชน มีอกุศลศีลเป็นส่วนมาก มีกุศลศีลเป็นส่วนน้อย

กัลยาณชน มีกุศลศีลเป็นส่วนมาก มีอกุศลศีลเป็นส่วนน้อย

พระอริยบุคคลที่ยังเป็นเสกขบุคคล ๓ จำพวก คือพระโสดาบัน พระสกทาคามี และพระอนาคามี มีกุศลศีลเพียงอย่างเดียว เพราะท่านเป็นผู้มีศีลบริบูรณ์แล้ว

พระอริยบุคคลที่เป็นอเสขบุคคล คือพระอรหันต์มีอัพยากตศีลเพียงอย่างเดียว

ใน กิมัตถิยสูตร อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต ข้อ ๑ พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดง**อานิสงส์ของศีลที่เป็นกุศล** คือ **กุศลศีล** ที่มีกุศลจิตเป็นสมุฏฐาน แก่ท่านพระอานนท์ไว้ ๑๐ ประการ คือ

๑. ศีลที่เป็นกุศลมีอวิปปฏิสาร คือความไม่เดือดร้อนใจเป็นผลเป็นอานิสงส์

๒. ความไม่เดือดร้อนใจมีความปราโมทย์เป็นผล เป็นอานิสงส์

๓. ความปราโมทย์มีปีติเป็นผล เป็นอานิสงส์

๔. ปีติมีปัสสัทธิ คือความสงบใจเป็นผล เป็นอานิสงส์

๕. ปัสสัทธิ มีสุข คือความสุขใจเป็นผล เป็นอานิสงส์

๖. สุขมีสมาธิเป็นผล เป็นอานิสงส์

๗. สมาธิมียถาภูตญาณทัสสนะ คือความเห็นด้วยญาณตามความเป็นจริงเป็นผล เป็นอานิสงส์

๘. ยถาภูตญาณทัสสนะ มีนิพพิทาวิราคะ คือความหน่ายความคลายเป็นผล เป็นอานิสงส์

๙. นิพพิทาวิราคะ มีวิมุตติญาณทัสสนะ คือความเห็นด้วยญาณเป็นเครื่องหลุดพ้น เป็นผล เป็นอานิสงส์

๑๐. ศีลที่เป็นกุศลย่อมถึงอรหันต์โดยลำดับ ด้วยประการฉะนี้

เพราะฉะนั้น โลกียศีลจึงเป็นบันไดให้เข้าถึงโลกุตตรศีล เข้าถึงอธิศีลสิกขา เป็นอริยศีลได้ในที่สุด

มนุษย์นั้นมีมากมายหลายประเภท สวยมาก สวยน้อย ดีมาก ดีน้อย บางคนทั้งสวยทั้งดี บางคนไม่สวยด้วยไม่ดีด้วย บางคนเรียบร้อย บางคนหยาบคาย บางคนอ่อนโยน บางคนดุร้าย บางคนมีศีล บางคนไม่มีศีล สุดแท้แต่กรรมจะจำแนกให้เป็นไป

ในจำนวนคนมากมายหลายประเภทเหล่านี้ คนมีศีลเป็นคนประเสริฐ ยิ่งมีศีลด้วย สวยด้วย ยิ่งประเสริฐสุด เหมือนดอกไม้ที่สวยทั้งสีและกลิ่น

ส่วนคนสวยที่ไม่มีศีลนั้น ก็เหมือนดอกไม้ที่สวยแต่สี หามีกลิ่นไม่

คนเราจะมีศีลได้ก็เพราะมีหิริ และโอตตัปปะ คือความละอายและเกรงกลัวบาป ทั้งบาปของตนและคนอื่น โดยอาศัยการมีสติเตือนตนว่า **"เราเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ ไม่ควรกระทำความชั่ว"**ดังนี้เป็นต้น หรือเพราะเกรงคำครหาของผู้อื่นว่า **"ผู้นี้เป็นถึงสาวกของพระพุทธเจ้า ทำไมจึงประพฤติชั่วอย่างนี้"** ดังนี้เป็นต้น เมื่อมีสติคิดได้อย่างนี้ จิตใจก็อ่อนโยน ไม่กล้าทำความชั่ว เมื่อไม่ทำความชั่วก็ไม่เดือดร้อน ศีลจึงมีความไม่เดือดร้อนเป็นผล เป็นอานิสงส์

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในมหาปรินิพพานสูตรทีฆนิกาย มหาวรรค ว่า ผู้มีศีลย่อมได้รับอานิสงส์ ๕ ประการ คือ

๑. ย่อมได้รับโภคทรัพย์ใหญ่ เพราะความไม่ประมาทเป็นเหตุ (ดังที่พระท่านแสดงอานิสงส์ของศีลในเวลาให้ศีลว่า สีเลน โภคสมฺปทา)

๒. เกียรติศัพท์อันงามของผู้มีศีล ย่อมฟุ้งขจรไปไกล

๓. ผู้มีศีลเข้าไปสู่สมาคมใดๆ ย่อมเข้าไปอย่างองอาจไม่เก้อเขิน

๔. ผู้มีศีลย่อมไม่หลงทำกาละ (คือไม่หลงในเวลาตาย)

๕. ผู้มีศีล ตายแล้วย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ (สีเลน สุคตึ ยนฺติ)

นอกจากนั้นพระพุทธองค์ยังทรงแสดงไว้ด้วยว่า ผู้ที่หวังได้รับความรักใคร่ สรรเสริญจากบัณฑิตทั้งหลาย ควรทำศีลให้บริบูรณ์

ศีลเป็นที่พึ่งของผู้ประพฤติพรหมจรรย์ในพระศาสนา

ศีลเป็นเสมือนน้ำที่ล้างมลทิน คือความชั่วของสัตว์ทั้งหลาย อันน้ำในแม่น้ำทั้งหลายไม่อาจล้างได้ *ศีล ยังผู้รักษาให้สงบเย็น ไม่ร้อนรุ่มด้วยกิเลส* กลิ่นใดที่ฟุ้งไปได้ทั้งทวนลม และตามลม กลิ่นนั้นเสมอด้วยกลิ่นศีลไม่มี

บันไดที่จะขึ้นสู่สวรรค์ และบรรลุนิพพาน (สีเลน นิพฺพุตึ ยนฺติ) ที่จะเสมอด้วยบันได คือศีลหามีไม่

บุคคลแม้จะงดงามด้วยเครื่องประดับอันมีค่า ก็ยังไม่งามเท่าบุคคลที่มีศีลประดับกาย วาจา ใจ

ผู้มีศีลย่อมติเตียนตนเองไม่ได้เมื่อพิจารณาถึงความประพฤติของตนย่อมเกิดปีติทุกเมื่อ

เพราะศีลมีอานิสงส์มากมายดังกล่าว ศีลจึงเป็นรากฐานแห่งคุณความดีทั้งหลายและกำจัดความชั่วทั้งปวง

ศีลยังมีระดับสูงต่ำตามเจตนาของผู้รักษา ถึง ****๓ ระดับคือ**** ในวิสุทธิมรรคกล่าวหลายนัย ในที่นี้ยกมาเพียงนัยเดียว

ศีลที่บุคคลสมาทานรักษา เพื่อต้องการภวสมบัติ และโภคสมบัติด้วยอำนาจตัณหา ความต้องการ ชื่อว่า **หีนศีล** ศีลอย่างต่ำศีลที่บุคคลสมาทานรักษา เพื่อต้องการให้ตนเองหลุดพ้นจากกิเลส ชื่อว่า **มัชฌิมศีล** ศีลอย่างกลาง

ศีลที่พระโพธิสัตว์รักษา เพื่อต้องการให้สัตว์ทั้งหลายหลุดพ้นจากกิเลส ชื่อว่า **ปณีตศีล** ศีลอย่างประณีต

ศีลมีทั้งศีลของบรรพชิต และศีลของคฤหัสถ์

ศีลของบรรพชิต แบ่งเป็นสอง คือ ศีลของภิกษุมี ๒๒๗ ศีล ของสามเณรมี ๑๐

ศีลของคฤหัสถ์ ได้แก่ศีล ๕ ศีล ๘ และศีลอุโบสถ

สำหรับบรรพชิตนั้น ท่านไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่ใครอยู่แล้ว เพราะอยู่ในกรอบของศีลที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้แต่คฤหัสถ์ที่ปราศจากศีล ๕ อาจเป็นพิษเป็นภัยแก่ตนเองและผู้อื่นด้วย ในที่นี้จึงขอกล่าวถึงศีลที่คฤหัสถ์ควรรักษาเพื่อขัดเกลากิเลสของตนเอง และเพื่อความสงบสุขของสังคม เพียงแต่ทุกคนพากันรักษาศีล ๕ ข้อเท่านั้น ชาวโลกก็จะอยู่ร่วมกันเป็นปกติสุข

ศีล ๕ ข้อ คือ

๑. ปาณาติปาตา เวรมณี งดเว้นจากการทำชีวิตสัตว์ให้ตกล่วงไป

๒. อทินนาทานาเวรมณี งดเว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของมิได้ให้

๓. กาเมสุ มิจฉาจารา เวรมณี งดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม

๔. มุสาวาทา เวรมณี งดเว้นจากการกล่าวเท็จ

๕. สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี งดเว้นจากการดื่มสุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

เพียงรู้จักว่าศีล ๕ ข้อมีอะไรบ้างเท่านั้น ยังไม่พอ ผู้รักษายังต้องรู้เลยไปถึงว่า ท่านวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างไรในการวินิจฉัยว่าทำอย่างไรแค่ไหนจึงล่วงศีล คือศีลขาด โดยใช้กฎเกณฑ์ในการวินิจฉัยที่ท่านเรียกว่า **องค์ของศีล** เป็นเครื่องตัดสิน ถ้าครบองค์ของศีลข้อนั้นๆ ศีลข้อนั้น

ก็ขาด ถ้าไม่ครบองค์ที่วางไว้ ขาดไปหนึ่งหรือสองข้อ ถือว่าศีลไม่ขาด แต่ศีลก็เศร้าหมอง องค์ของศีลที่ท่านวางไว้จึงเป็นเครื่องเตือนใจให้สำรวมระวังไม่ประมาท

ศีลข้อ ๑ มีองค์ ๕ คือ

๑. ปาโณ สัตว์มีชีวิต

๒. ปาณสญฺญิตา รู้ว่าสัตว์มีชีวิต

๓. วธกจิตฺตํ จิตคิดจะฆ่า

๔. อุปกฺกโม เพียรเพื่อจะฆ่า

๕. เตน มรณํ สัตว์ตายด้วยความเพียรนั้น

อรรถกถาบางแห่งใช้ว่า ปรปาโณ คือสัตว์อื่นที่มีชีวิต มิได้หมายถึงตัวเอง เพราะฉะนั้นการฆ่าตัวเองจึงไม่ล่วงกรรมบถ เพราะไม่ครบองค์ของศีลข้อนี้

ถ้าครบองค์ ๕ ศีลข้อ ๑ ก็ขาด ถ้าไม่ครบ ๕ ข้อ ศีลไม่ขาด แต่ก็เศร้าหมอง โทษของศีลข้อ ๑ นี้ อย่างหนักทำให้ไปเกิดในอบาย เป็นสัตว์นรก เปรต อสูรกาย สัตว์เดรัจฉาน อย่างเบาทำให้อายุสั้นเมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์

ถึงกระนั้นโทษของการล่วงศีลข้อนี้ก็หนักเบาต่างกันด้วยร่างกายของสัตว์ ๑ ด้วยคุณของสัตว์ ๑ ด้วยเจตนา ๑ และด้วยความพยายาม ๑

กล่าวคือ ถ้าฆ่าสัตว์ใหญ่ โทษก็มาก ถ้าฆ่าสัตว์เล็ก โทษก็น้อย

ถ้าฆ่าสัตว์มีคุณมาก โทษก็หนักมาก ถ้าฆ่าสัตว์มีคุณน้อย โทษก็น้อยลดหลั่นกันลงไป

ถ้าเจตนา คือความจงใจแรง โทษก็แรง ถ้าเจตนาคือ ความจงใจอ่อน โทษก็น้อย

ความพยายามมากโทษก็มาก ความพยายามน้อยโทษก็น้อย

แต่อย่าได้คิดว่าเมื่อท่านฆ่าสัตว์เล็ก ทั้งมีคุณน้อย มีความจงใจอ่อน และมีความพยายามน้อย โทษก็น้อย คงจะไม่น่ากลัว อย่าลืมว่าบาปอกุศลนั้นถึงแม้จะเล็กน้อยก็ไม่ควรทำ เพราะเมื่อสำเร็จเป็นกรรมแล้วย่อมพาไปอบายได้เช่นเดียวกับโทษหนักเหมือนกัน เพียงแต่ว่าอาจไปอยู่ในอบายชั่วระยะเวลาอันสั้น ไม่ยาวนานเหมือนโทษหนัก เพราะฉะนั้นจึงควรสังวรระวังไม่ประมาทแม้โทษเพียงเล็กน้อย

ใน **อรรถกถาวัมมิกสูตร มัช.มูล.** เล่าถึงพวกโจรที่ฆ่าอุบาสกที่เป็นพระอนาคามีว่าทำให้ตาบอดทันที เพราะผู้ถูกฆ่าเป็นสัตว์ใหญ่ มีคุณธรรมสูง เจตนาของโจรก็แรง ผลจึงเกิดขึ้นในปัจจุบันทันที ยังไม่ต้องกล่าวถึงโทษที่จะเกิดในอนาคตว่าจะร้ายแรงแค่ไหน

ศีลข้อ ๒ มีองค์ ๕ คือ

๑. ปรปริคฺคหิตํ ของมีเจ้าของหวงแหน

๒. ปรปริคฺคหิตสญฺญิตา รู้ว่ามีเจ้าของหวงแหน

๓. เถยฺยจิตฺตํ จิตคิดจะลัก (ทั้งโดยคิดลักเอง หรือใช้ให้ผู้อื่นลักแทน)

๔. อุปกฺกโม เพียรเพื่อจะลัก

๕. เตน หรณํ นำของมาด้วยความเพียรนั้น

ถ้าครบองค์ ๕ ศีลข้อสองนี้ก็ขาด

โทษของศีลข้อสองนี้ อย่างหนักทำให้ไปเกิดในอบายเช่นเดียวกับศีลข้อ ๑ อย่างเบาทำให้ทรัพย์สมบัติพินาศไปเมื่อเกิดเป็นมนุษย์

ศีลข้อ ๓ มีองค์ ๔ คือ

๑.อคมนียวตฺถุ วัตถุที่ไม่ควรถึง(คือชายหรือหญิงที่มีเจ้าของ หรือมีผู้คุ้มครองดูแลรักษา)

๒. ตสฺมึ เสวนจิตฺตํ จิตคิดจะเสพในวัตถุนั้น

๓. เสวนปฺปโยโค พยายามที่จะเสพ

๔. มคฺเคน มคฺคปฺปฏิปตฺติ อธิวาสนํ ทำมรรคต่อมรรคให้ถึงกัน

ถ้าครบองค์ ๔ ที่วางไว้ ศีลข้อ ๓ นี้ก็ขาด

ศีลข้อนี้ขึ้นอยู่กับเจตนา และคุณของผู้ถูกล่วงด้วย กล่าวคือ ถ้าจงใจมากโทษก็หนัก ถ้าจงใจน้อยโทษก็น้อย ถ้าผู้ถูกล่วงเป็นผู้มีศีลโทษก็หนัก เช่นในสมัยพุทธกาล นันทมาณพล่วงเกินนางอุบลวรรณาอรหันตเถรีโทษถึงธรณีสูบก่อนแล้วจึงตกนรกอเวจี

โทษของศีลข้อ ๓ นี้ อย่างหนักทำให้เกิดในอบาย อย่างเบาทำให้มีศัตรู คู่เวร เมื่อเกิดเป็นมนุษย์ (ในชาดกแสดงว่าทำให้เกิดเป็นกระเทย หรือเมื่อเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน หรือมนุษย์แล้วต้องถูกตอน)

ศีลข้อ ๔ มีองค์ ๔ คือ

๑. อตถํ วตฺถุ เรื่องไม่จริง

๒. วิสํวาทนจิตฺตํ จิตคิดจะพูดให้ผิด

๓. ตชฺโช วายาโม พยายามพูดออกไป

๔. ปรสฺส ตทตฺถวิชานนํ คนอื่นเข้าใจเนื้อความนั้น

ถ้าครบองค์ ๔ ที่วางไว้ ศีลข้อ ๔ ก็ขาด

โทษของศีลข้อ ๔ นี้ อย่างหนักทำให้เกิดในอบาย อย่างเบา ทำให้ถูกกล่าวตู่ด้วยคำที่ไม่เป็นจริง ในเมื่อเกิดเป็นมนุษย์

ศีลข้อ ๕ มีองค์ ๔ คือ

๑. มทนียํ ของทำให้เมามีสุราเป็นต้น

๒. ปาตุกมฺยตาจิตฺตํ จิตใคร่จะดื่ม

๓. ตชฺโช วายาโม พยายามดื่ม

๔. ปีตปฺปเวสนํ ดื่มให้ไหลล่วงลำคอเข้าไป

ถ้าครบองค์ ๔ ที่วางไว้ ศีลข้อที่ ๕ ก็ขาด

* โทษของศีลข้อ ๕ นี้ อย่างหนักทำให้เกิดในอบาย อย่างเบา ทำให้เป็นบ้า ขาดสติ ในเมื่อเกิดเป็นมนุษย์

* โทษของศีลทั้ง ๕ ข้อ จากสัพพลหุสสูตร อํ. อัฏฐกนิบาต ข้อ ๑๓๐

ในปัจจุบันนี้มีสิ่งเสพติดที่มีโทษมากกว่าสุราและเมรัย เช่นกัญชา และยาเสพติดเป็นต้น แม้จะไม่จัดไว้แต่เดิม แต่ถ้าเสพแล้วก็สงเคราะห์เข้า ว่าขาดศีลข้อ ๕ นี้เช่นกัน โดยอาศัยมหาประเทศ ๔ ที่พระพุทธเจ้า ตรัสไว้ในวินัยเป็นเครื่องตัดสิน

ศีลทั้ง ๕ ข้อนี้ เมื่อผู้ใดล่วงเข้า ถือว่าล่วงกรรมบถมีโทษมาก จัดเป็นเวร คือก่อให้เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

เช่นเมื่อล่วงศีลข้อ ๑ มีผลทำให้เกิดในอบาย หรือทำให้มีอายุสั้น เป็นต้น ทั้งเป็น **โลกวัชชะ** คือ มีโทษที่ชาวโลกควรเว้น กล่าวคือ ศีลทั้ง ๕ ข้อนี้ ถึงใครจะรักษาหรือไม่รักษาก็ตาม เมื่อประพฤติล่วงเข้าแล้ว

ย่อมเกิดโทษแก่ผู้ล่วงนั้นทั้งสิ้นทำให้ได้รับโทษเกิดในอบายเป็นต้น

เพราะฉะนั้นจึงควรเว้นสิ่งที่มีเวรมีโทษเสีย

อนึ่ง ผู้ที่ไม่ฆ่าสัตว์ แต่ชอบเบียดเบียนสัตว์ให้เป็นทุกข์เดือดร้อน แม้ศีลข้อที่ ๑ ไม่ขาด แต่ก็ขาดธรรม คือเมตตากรุณา ด้วยเหตุนี้ผู้ที่จะรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์หมดจดจริงๆ จึงต้องมีธรรมที่คู่กับศีลแต่ละข้อกำกับไว้ด้วย คือ

๑. **เมตตากรุณา** คู่กับศีลข้อที่ ๑ **เมตตา** นั้นได้แก่ ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข ส่วน **กรุณา** นั้นปรารถนาจะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

๒. **สัมมาอาชีวะ** การเลี้ยงชีวิตชอบ คู่กับศีลข้อที่ ๒ ในที่นี้หมายถึงการประกอบอาชีพที่สุจริตไม่ผิดศีลผิดธรรม เพื่อให้ได้ทรัพย์สินมาใช้สอยเลี้ยงดูตนเองและผู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน

๓. **ความสำรวมในกาม** คือยินดีเฉพาะคู่ครองของตน คู่กับศีลข้อที่ ๓

๔. **ความมีสัจจะ** คือพูดจริงทำจริง คู่กับศีลข้อที่ ๔

๕. **ความมีสติ** สำรวมระวังไม่ประมาท คู่กับศีลข้อที่ ๕

ผู้มีทั้งศีลและธรรมคู่กันไป ย่อมเป็นผู้งามพร้อมไม่มีที่ติ **เพราะฉะนั้น ศีล (ที่ประกอบด้วยธรรม) จึงเป็นอาภรณ์หรือเครื่องประดับอันประเสริฐสำหรับมนุษย์**

ผู้ที่ปรารถนา ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ตลอดจนการเกิดในสุคติเป็นมนุษย์ และเทวดา หรือปรารถนาจะไม่เกิด คือบรรลุนิพพาน ก็ต้องอาศัยศีล

พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ความปรารถนาของผู้มีศีลเท่านั้นที่จะสำเร็จ หรือความสำเร็จผลสมความปรารถนาจะเกิดแก่ผู้มีศีลเท่านั้น

ทุกคนปรารถนาของดีทั้งสิ้น ไม่มีใครปรารถนาของไม่ดี เมื่อปรารถนาของดีก็ต้องทำดี ผลที่ได้รับจึงจะดีตามการกระทำ แต่ถ้าปรารถนาของดีแล้วทำชั่ว ผลที่ได้รับก็ชั่วตามการกระทำ เมื่อได้รับผลชั่วมีการเกิดในอบายเป็นต้นแล้ว ความปรารถนาเหล่านั้นจะสำเร็จได้อย่างไร

ผู้ที่ไม่ทำชั่วจึงต้องมีศีลเป็นเครื่องคุ้มครองป้องกันนอกจากนั้น พระพุทธองค์ยังตรัสว่า ศีล ๕ นี้เป็น **มหาทาน*** เป็นทานที่ยิ่งใหญ่ เพราะเป็นการให้ความไม่มีเวรไม่มีภัยแก่สัตว์ทั้งหลายหาประมาณมิได้ กล่าวคือ

*ปุญญาภิสันทสูตร อังคุตตรนิกาย อัฏฐกนิบาต ข้อ ๑๒๙

การรักษาศีลข้อ ๑ คือการงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ทั้งด้วยตนเองและใช้ให้ผู้อื่นฆ่าแทนตน เป็นการให้ชีวิตแก่สัตว์ทั้งปวง

การรักษาศีลข้อ ๒ คืองดเว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของเขามิได้ให้ เป็นการให้ความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินของผู้อื่น

การรักษาศีลข้อ ๓ คือการงดเว้นจากการประพฤติผิดในบุตร ภรรยา สามีของผู้อื่น **เป็นการให้ความบริสุทธิ์แก่บุตร ภรรยา สามีของผู้อื่น**

การรักษาศีลข้อ ๔ คือการงดเว้นจากการพูดเท็จ **เป็นการให้ความจริงแก่ผู้อื่น**

การรักษาศีลข้อ ๕ คือการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย และสิ่งเสพติดอันเป็นโทษทุกชนิด **เป็นการให้ความปลอดภัยแก่ทุกสิ่ง**คือให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตสัตว์ให้ความปลอดภัยแก่ทรัพย์สิน

ของผู้อื่น ให้ความบริสุทธิ์แก่บุตร ภรรยา สามีของผู้อื่น ให้ความจริงแก่ผู้อื่น ทั้งนี้เพราะผู้ที่มึนเมาเพราะสุราเป็นต้น ย่อมขาดสติ สามารถทำความชั่วได้ถึงที่สุด คือฆ่าแม่ฆ่าพ่อก็ได้ เพราะฉะนั้นการงดเว้นจากการเสพสิ่งเสพติด มีโทษเหล่านี้จึงเป็นการให้ความปลอดภัยแก่ทุกสิ่ง

ก็เมื่อเราได้ให้ความไม่มีเวร ไม่มีภัยแก่สัตว์ทั้งหลายหาประมาณมิได้อย่างนี้แล้ว ย่อมได้รับความไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่ถูกเบียดเบียน หาประมาณมิได้เช่นกัน เพราะเราทำเหตุอย่างใด ย่อมได้รับผลเช่นนั้น

ด้วยเหตุนี้ผู้ไม่มีปัจจัยจะบริจาคทาน จึงไม่ควรเสียใจ เพราะกุศลที่สูงกว่าทานที่ไม่ต้องอาศัยปัจจัยก็สามารถบำเพ็ญได้นั้นมีอยู่ กุศลนั้นคือ **ศีลกุศล** ที่พระพุทธองค์ตรัสว่า เป็น**มหาทาน** ล้ำเลิศกว่าทานธรรมดาที่ต้องเสียสละของออกไปเสียอีก

ควรหรือไม่ที่จะรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์

ดังได้กล่าวแล้วว่า ศีล ๕ เป็นศีลของคฤหัสถ์ ที่คฤหัสถ์ทั้งชายหญิงควรรักษาเป็นปกติ เป็นประจำตลอดชีวิต

ถึงกระนั้น ศีลที่ยิ่งกว่า ศีล ๕ ขัดเกลากิเลสได้ยิ่งกว่าศีล ๕ ที่คฤหัสถ์ควรรักษาตามโอกาส เป็นครั้งคราว ก็มีอยู่ ศีลที่กล่าวนี้คือ **อุโบสถศีล** หรือศีลอุโบสถ ซึ่งคฤหัสถ์ชายหญิงบางท่านรักษาในวันอุโบสถ สมัยก่อนท่านกำหนดวันรักษาอุโบสถศีลไว้มากกว่าวันนี้แต่ปัจจุบันเหลือวันรักษาอุโบสถศีลเพียงเดือนละ ๔ ครั้งในวันพระคือในวันแรม ๘ ค่ำ แรม ๑๔ ค่ำหรือ ๑๕ ค่ำ ขึ้น ๘ ค่ำและขึ้น ๑๕ ค่ำ แต่บางท่านก็ประพฤติยิ่งกว่านั้น โดยอาศัยแนวที่ท่านกล่าวไว้ใน **อรรถกถาราชสูตร** อังคุตตรนิกายติกนิบาตว่า อุโบสถมี ๓ อย่างคือ

๑. ปกติอุโบสถ คืออุโบสถที่รักษากันเฉพาะวันที่กำหนดไว้ ในปัจจุบันนี้กำหนดเอาวันพระ คือวัน ๘ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ ทั้งข้างขึ้นและข้างแรม

๒. ปฏิชาครอุโบสถ คืออุโบสถที่รักษากันครั้งละ ๓ วัน คือถือเอาวันที่กำหนดไว้ในปกติอุโบสถเป็นหลัก แล้วเพิ่มรักษาก่อนกำหนด ๑ วัน เรียกว่า **วันรับ** และหลังวันกำหนดอีก ๑ วัน เรียกว่า **วันส่ง** เช่นวัน ๘ ค่ำเป็นวันรักษาปกติอุโบสถ ผู้ที่จะรักษาปฏิชาครอุโบสถ ก็เริ่มรักษาตั้งแต่วัน ๗ ค่ำ ไปสิ้นสุดเอาเมื่อสิ้นวัน ๙ ค่ำ คือรักษาในวัน ๗ ค่ำ ๘ ค่ำและ ๙ ค่ำ รวม ๓ วัน ๓ คืน

๓. ปาฏิหาริยปักขอุโบสถ คืออุโบสถที่รักษากันเป็นประจำทุกวันตลอดพรรษา ๓ เดือนอย่างหนึ่ง ถ้าไม่อาจรักษาได้ตลอด ๓ เดือน ก็รักษาให้ตลอด ๑ เดือน หลังจากออกพรรษาแล้ว คือรักษาในกฐินกาลที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตไว้ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ อย่างหนึ่ง ถ้ายังไม่อาจรักษาได้ตลอด ๑ เดือน ก็รักษาเพียงครั้งละครึ่งเดือนหลังจากออกพรรษาแล้ว คือตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ ถึงสิ้นเดือน ๑๑ อีกอย่างหนึ่ง ทั้ง ๓ อย่างนี้เรียกว่า **ปาฏิหาริยปักขอุโบสถ**

ศีลอุโบสถนั้นเป็น **ศีลรวม** หรือ **ศีลพวง** คือมีองค์ประกอบถึง ๘ องค์ ถ้าขาดไปองค์ใดองค์หนึ่งก็ไม่เรียกว่า ศีลอุโบสถ ตามพุทธบัญญัติ เพราะฉะนั้นการล่วงศีลอุโบสถเพียงข้อใดข้อเดียว ก็ถือว่าขาดศีลอุโบสถ เพราะเหลือศีลไม่ครบองค์ของอุโบสถศีล พูดง่ายๆว่าขาดศีลองค์เดียว ขาดหมดทั้ง ๘ องค์ ผู้ที่รักษาอุโบสถศีลจึงต้องสำรวมระวัง กาย วาจา เป็นพิเศษ

อุโบสถศีลที่ประกอบด้วยองค์ ๘ มีดังนี้

๑. ปาณาติปาตา เวรมณี งดเว้นจากการทำชีวิตสัตว์ให้ตกล่วงไป

๒. อทินนาทานา เวรมณี งดเว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของมิได้ให้

๓. อพรหมจริยา เวรมณี งดเว้นจากการประพฤติผิดพรหมจรรย์

๔. มุสาวาทา เวรมณี งดเว้นจากการกล่าวเท็จ

๕. สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณีงดเว้นจากการดื่มสุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

๖.วิกาลโภชนาเวรมณี งดเว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล

๗. นัจจคีตวาทิตวิสูกทัสสนมาลาคันธวิเลปนธารณมัณฑนวิภูสนัฏฐานา เวรมณี งดเว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง ประโคมดนตรี และดูการเล่นอันเป็นข้าศึกต่อกุศล ลูบทาทัดทรงประดับตกแต่งร่างกายด้วยระเบียบดอกไม้ ของหอม เครื่องย้อม เครื่องทาอันเป็นฐานะแห่งการแต่งตัว

๘.อุจจาสยนมหาสยนา เวรมณี งดเว้นจากการนั่ง และการนอนบนที่นอนสูงใหญ่

อุโบสถศีลอันมีองค์ ๘ นี้ องค์ที่ ๑-๒-๔-๕ เหมือนศีลข้อ ๑-๒-๔-๕ ของศีล ๕ ที่แปลกกันคือข้อ ๓

ศีล ๕ นั้น ข้อ ๓ ให้เว้นจากการประพฤติผิดประเวณีในผู้ที่มิใช่คู่ของตน แต่ถ้าเป็นคู่ครองของตนแล้วไม่ห้าม แต่ศีลข้อ ๓ ของอุโบสถศีลนั้น ให้งดเว้นจากการเสพประเวณีโดยเด็ดขาด แม้ในคู่ครองของตนเองจึงจะชื่อว่า **พรหมจริยา** คือ ประพฤติอย่างพรหม

ส่วนที่เพิ่มเข้ามาคือ ศีลข้อ ๖-๗-๘

อุโบสถศีลนั้นก็มีองค์ของศีลเป็นเครื่องวินิจฉัยว่า การกระทำเช่นไรจึงล่วงศีลไว้เช่นเดียวกับศีล ๕ สำหรับศีลข้อ ๑-๒-๔-๕ นั้น มีองค์

เหมือนศีลข้อ ๑-๒-๔-๕ ของศีล ๕ ที่ได้กล่าวไปแล้ว สำหรับศีลข้อที่เหลือมีเครื่องวินิจฉัย ดังนี้

ศีลข้อ ๓ อพรหมจริยา เวรมณี มีองค์ ๔ คือ

๑. อชฺฌาจรณียวตฺถุ วัตถุที่จะพึงประพฤติล่วง (คือมรรคทั้ง ๓)

๒. ตสฺมึ เสวนจิตฺตํ จิตคิดจะเสพในวัตถุที่จะพึงล่วงนั้น

๓. เสวนปฺปโยโค พยายามเสพ

๔. สาทิยนํ มีความยินดี

ศีลข้อ ๖ วิกาลโภชนา เวรมณี มีองค์ ๔ คือ

๑. วิกาโล เวลาตั้งแต่เที่ยงแล้วไปจนอรุณขึ้น

๒. ยาวกาลิกํ ของเคี้ยวของกินที่สงเคราะห์เข้าในอาหาร

๓. อชฺโฌหรณปฺปโยโค พยายามกลืนกิน

๔. เตน อชฺโฌหรณํ กลืนให้ล่วงลำคอเข้าไปด้วยความเพียรนั้น

สำหรับศีลข้อนี้ ควรทราบว่า เวลาตั้งแต่อรุณขึ้นไปจนถึงเที่ยง เรียกว่า **กาล** คือเป็นเวลาบริโภคอาหาร

ตั้งแต่เที่ยงแล้วไปจนถึงอรุณขึ้น (ของวันใหม่) เรียกว่า **วิกาล** เป็นเวลาที่ต้องเว้นจากการบริโภคอาหารทุกชนิด เว้นน้ำธรรมดา และน้ำดื่ม ๘ อย่าง ที่เรียกว่า [๑] **อัฏฐบาน** ที่มีพุทธานุญาตไว้

น้ำดื่ม ๘ อย่าง (อัฏฐบาน) นั้น คือ

น้ำที่ทำจากผลมะม่วง ๑ ผลหว้า ๑ ผลกล้วยมีเมล็ด ๑ ผลกล้วยที่ไม่มีเมล็ด ๑ ผลมะทราง ๑ ผลจันทน์ หรือผลองุ่น ๑ เง่าบัว ๑ ผลมะปรางหรือลิ้นจี่ ๑

ต่อมาทรงมีพุทธานุญาตน้ำผลไม้ทุกชนิด เว้นน้ำต้มเมล็ดข้าวเปลือก น้ำใบไม้ทุกชนิด เว้นน้ำผักดอง น้ำดอกไม้ทุกชนิด เว้นน้ำดอกมะทราง และทรงอนุญาตน้ำอ้อยสด

อรรถกถาท่านสรุปว่า ในเวลาวิกาลดื่มน้ำผลไม้ได้ทุกชนิด เว้นผลไม้ที่มีผลโตกว่าผลมะตูม (บางแห่งว่าผลมะขวิด) วิธีทำนั้นก็ต้องคั้นเอาแต่น้ำ และกรองให้ไม่มีกาก และไม่ผ่านการสุกด้วยไฟ

น้ำปานะดังกล่าวนี้เท่านั้นที่ผู้รักษาอุโบสถศีลควรดื่มในเวลาวิกาล นอกนี้ไม่ควร พึงสังเกตว่าไม่มีน้ำนมสดทุกชนิด คือน้ำนมของสัตว์ หรือนมที่ทำจากพืช เช่นถั่วเป็นต้น

นอกจากนี้ พระพุทธองค์ยังทรงอนุญาตให้บริโภคเภสัช[๒]๕ อย่าง คือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย รวมทั้งงบน้ำอ้อย ในเวลาวิกาลได้

[๑-๒.] พระวินัยปิฎกมหาวรรค เภสัชขันธกะ ข้อ ๘๖ และข้อ๒๖

ศีลข้อ ๗ แบ่งเป็น ๒ ตอน แต่ละตอนมีองค์โดยเฉพาะ ถ้ากระทำผิดศีลตอนใดตอนหนึ่งเพียงตอนเดียว ก็ถือว่าขาดหมดทั้งสองตอน

ศีลข้อ ๗ ตอนแรก นัจจคีตวาทิตวิสูกทัสสนะ เว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง ประโคมดนตรี และดูการเล่นอันเป็นข้าศึกต่อกุศล มีองค์ ๓ คือ

๑. นจฺจาทีนิ การเล่นมีฟ้อนรำขับร้อง เป็นต้น

๒. ทสฺสนตฺถาย คมนํ ไปเพื่อจะดูหรือฟัง

๓. ทสฺสนํ ดูหรือฟัง

ศีลตอนแรกนี้ท่านห้ามทั้งเล่นเอง หรือใช้ให้ผู้อื่นเล่นแล้วตนดู หรือฟัง ผู้รักษาอุโบสถศีลแล้วยังเปิดวิทยุฟังเพลง ฟังลิเก หรือมหรสพต่างๆ หรือเปิดโทรทัศน์แล้วหลบไปนั่งในที่ๆ มองไม่เห็นภาพ อาศัยฟังแต่เสียงการละเล่นต่างๆ มีละคร เป็นต้นจากโทรทัศน์นั้น ย่อมไม่สมควรถือว่าผิดศีลข้อนี้ เพราะมีเจตนาชัดแจ้ง

หากมีผู้อื่นเขาเปิดดูหรือฟังอยู่ ผู้รักษาอุโบสถศีลเพียงแต่ผ่านไปได้เห็นหรือได้ยินเข้า แล้วก็ผ่านเลยไปอย่างนี้ไม่ผิดแต่ไม่ใช่ว่าไม่ได้มีเจตนาจะดูหรือฟังมาก่อน แต่ผ่านไปเห็นหรือได้ยินเข้า แล้วเลยพลอยร่วมวงดูหรือฟังกับเขาด้วย อย่างนี้ก็ผิด

ปกติเราก็ดูก็ฟังกันอยู่ทุกวันทุกคืน เราจะหยุดดูหยุดฟังกันสักวันหนึ่ง คืนหนึ่ง ตามอย่างพระอรหันต์ ท่านมิได้เทียวหรือ

ก็ในวินัยของพระอริยเจ้านั้น **การขับร้อง คือการร้องไห้ การฟ้อนรำ คือความเป็นบ้า การหัวเราะจนเห็นฟันพร่ำเพรื่อ คือความเป็นเด็ก**

ศีลข้อ ๗ ตอนหลัง มาลาคันธวิเลปนธารณมัณฑนวิภูสนัฏฐานาเวรมณี เว้นจากการลูบทา ทัดทรง ประดับตกแต่งร่างกายด้วยระเบียบดอกไม้ของหอม เครื่องย้อม เครื่องทาอันเป็นฐานะแห่งการแต่งตัว มีองค์ ๓ คือ

๑. มาลาทีนํ อญฺญตรตา เครื่องประดับตกแต่ง มีดอกไม้และของหอม เป็นต้น

๒. อนุญฺญาตการณาภาโว ไม่มีเหตุเจ็บไข้ เป็นต้นที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาต

๓. อลงฺกตภาโว ทัดทรงประดับตกแต่ง เป็นต้นด้วยจิตคิดจะประดับให้สวยงาม

ในข้อนี้มีข้อสังเกตคือ บางท่านก่อนไปวัดเพื่อสมาทานอุโบสถศีล ก็ตกแต่งร่างกาย ทาหน้า ทาปาก เป็นต้น อย่างสวยงามเสียก่อน เพราะคิดว่าได้กระทำก่อนสมาทานศีล จึงไม่ผิด แต่เจตนาในการกระทำเพื่อให้สวยงามมีอยู่จึงถือว่าผิด เพราะผู้ที่จะรักษาอุโบสถศีลนั้น ต้องตั้งเจตนาที่จะรักษาไว้ตั้งแต่รุ่งเช้าแล้วว่า จะรักษาอุโบสถศีลตลอดวันหนึ่งคืนหนึ่ง

คำว่า **วันหนึ่งคืนหนึ่งนั้น** ท่านกำหนดนับตั้งแต่อรุณขึ้นของวันที่รักษาไปจนถึงอรุณขึ้นของวันใหม่ ถ้าน้อยกว่ากำหนดนี้ก็ไม่ชื่อว่าวันหนึ่งคืนหนึ่ง ผู้รักษาอุโบสถควรระลึกถึงข้อนี้ด้วย

ศีลข้อ ๘ อุจฺจาสยนมหาสยนา เวรมณี งดเว้นจากการนั่งและการนอนบนที่นอนสูงใหญ่ มีองค์ ๓ คือ

๑. อุจฺจาสยนมหาสยนํ ที่นั่งที่นอนสูงใหญ่

๒. อุจฺจสยนมหาสยนสญฺญิตา รู้ว่าที่นั่งที่นอนสูงใหญ่

๓. อภิสีทนํ วา อภิปชฺชนํ วา นั่งหรือนอนลง

คำว่า **ที่นั่งและที่นอนสูงใหญ่** ในศีลข้อนี้ ท่านหมายเอาที่นั่งและที่นอนที่สูงใหญ่เกินประมาณ ที่ประดับตกแต่งด้วยเครื่องปูลาดที่วิจิตรงดงาม รวมไปถึงที่นอนที่ยัดด้วยนุ่นและสำลีด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้ยินดีติดใจในความงามและสัมผัสที่อ่อนนุ่มสบายของที่นั่งที่นอนเหล่านั้น

อุโบสถศีลทั้ง ๔ ข้อที่แตกต่างและเพิ่มขึ้นจากศีล ๕ นั้นถ้าไม่พิจารณาให้ละเอียดแล้ว จะไม่เห็นว่าศีลทั้ง ๔ ข้อนี้เพิ่มความขัดเกลายิ่งขึ้น จึงไม่น่ายากแก่การรักษา แต่โดยที่แท้แล้วมิได้เป็นเช่นนั้น มิฉะนั้นแล้วก็คงจะไม่มีผู้รักษาอุโบสถศีลน้อยมากอย่างนี้ เมื่อเทียบกับจำนวนพลเมืองทั้งประเทศ

ก็ปกติของคฤหัสถ์นั้น ยังยินดีติดใจในการการเสพประเวณีในการบริโภคจนเกินประมาณ ในการตกแต่งร่างกายให้สวยงาม ในการนอนสบาย แต่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติอุโบสถศีล ๔ ข้อนี้ขึ้น เพื่อขัดเกลาความยินดี ติดใจในสิ่งเหล่านี้ของคฤหัสถ์เป็นครั้งคราว เพียงชั่ววันหนึ่งคืนหนึ่งเป็นอย่างต่ำ ๓ วันเป็นอย่างกลาง (ปฏิชาครอุโบสถ) ๓ เดือนตลอดพรรษาเป็นอย่างสูง (ปาฏิหาริยปักขอุโบสถ) มิได้ทรงบัญญัติให้รักษาจนตลอดชีวิตอย่างพระอรหันต์

เพราะฉะนั้น ผู้ที่รักษาอุโบสถศีลเพียงชั่ววันหนึ่งคืนหนึ่งเพราะน้อมระลึกว่า **"แม้เราจะรักษาอุโบสถศีลจนตลอดชีวิตอย่างพระอรหันต์ไม่ได้ ก็ขอดำเนินรอยตามท่านด้วยการรักษาอุโบสถศีลอันมีองค์ ๘ นี้ ชั่ววันหนึ่งคืนหนึ่ง"** เพียงเท่านี้ พระพุทธองค์ก็ยังตรัสว่า การรักษาอุโบสถศีลของผู้นั้นมีผลมากมีอานิสงส์มาก* แม้พระราชาผู้ทรงเป็นใหญ่ใน ๑๖ แคว้น ก็ยังไม่ถึงเสี้ยวที่ ๑๖ ของอุโบสถที่ประกอบด้วยองค์ ๘ เพราะศีลนั้นทำให้เกิดในสวรรค์

*** อุโปสถสูตร อํ ติกนิบาต ข้อ ๕๑๐**
วิสาขสูตร อํ อัฏฐกนิบาต ข้อ ๑๓๓

ก็สมบัติมหาศาลของพระราชาในเมืองมนุษย์นั้นเป็นของเล็กน้อยเปรียบเหมือนสมบัติของคนจน เมื่อเทียบกับสมบัติและความสุขอันเป็นทิพย์ในเทวโลก ที่ผู้รักษาอุโบสถศีลจะพึงได้รับเมื่อสิ้นชีวิตไปแล้ว

ทั้งนี้เพราะเทวดาผู้เกิดในสวรรค์ชั้นต่ำสุดคือ จาตุมมหาราชิกานั้นยังมีอายุยืนถึง ๕๐๐ ปีทิพย์ ซึ่งวันหนึ่งคืนหนึ่งของสวรรค์ชั้นจาตุมมหาราชิกานั้นเท่ากับ ๕๐ ปีมนุษย์ ลองคิดดูเองเถิดว่า ๕๐๐ ปีทิพย์นั้นจะเท่า

กับกี่ปีมนุษย์ ยิ่งถ้าได้เกิดในสวรรค์ชั้นสูงขึ้นไป อายุก็เพิ่มขึ้นจากชั้นต่ำเป็นทวีคูณ ชั้นปรนิมมิตวสวตีอันเป็นสวรรค์ชั้นสูงสุด เทวดาในชั้นนี้อายุยืนถึง ๑๖,๐๐๐ ปีทิพย์ (เทวโลกหรือสวรรค์นั้นมี ๖ ชั้น คือ จาตุมมหาราชิกา ดาวดึงสา ยามา ดุสิตา นิมมานนรตี ปรนิมมิตวสวตี)

อุโบสถศีล จึงมีผลมาก มีอานิสงส์มากอย่างนี้

ถึงกระนั้นพระพุทธองค์ก็มิได้ทรงสอนให้หลงไหลติดใจในสมบัติและความสุขในโลกสวรรค์ เพราะมิฉะนั้นแล้วพระองค์จะไม่ตรัสกับ **นางวิสาขา** มหาอุบาสิกาเลยว่า

อุโบสถ* มี ๓ อย่าง คือ

๑. โคปาลกอุโบสถ อุโบสถที่เปรียบเหมือนคนรับจ้างเลี้ยงโค

๒. นิคัณฐอุโบสถ อุโบสถของพวกนักบวชนิครนถ์

๓. อริยอุโบสถ อุโบสถของพระอริยะ

***อุโปสถสูตร อํ ติกนิบาต ข้อ ๕๑๐**

บุคคลผู้รักษาอุโบสถเหมือนคนรับจ้างเลี้ยงโคนั้น เมื่อสมาทานอุโบสถศีลแล้ว ก็ปล่อยใจให้คิดแต่เรื่องราวของความโลภความต้องการอยากได้สิ่งโน้นสิ่งนี้มาบำรุงบำเรอตน ไม่ได้คิดจะทำความดีอย่างอื่นให้เกิดขึ้นเลย ไม่ผิดอะไรกับคนที่รับจ้างเลี้ยงโค ที่เมื่อถึงเวลาเช้าก็ไปรับโคมาเลี้ยง เวลาเย็นก็นำโคมาส่งเจ้าของแล้วรับเอาค่าจ้างไป กลับบ้านแล้วก็คิดแต่ว่าพรุ่งนี้จะพาโคไปกินหญ้า กินน้ำที่ไหน คนรับจ้างนั้นไม่เคยได้รับประโยชน์อะไรจากโค มีน้ำนมเป็นต้นเลย ผู้รักษาโคปาลกอุโบสถก็เช่นกัน ไม่ได้รับประโยชน์จากอุโบสถศีลที่ตนรักษาเลย การรักษาแบบ **โคปาลกอุโบสถ** จึงไม่มีผลมาก ไม่มีอานิสงส์ เพราะความตรึกไม่บริสุทธิ์

ส่วน **นิคัณฐอุโบสถ** นั้นเป็นอุโบสถของนักบวชนอกพระพุทธศาสนา ซึ่งแตกต่างจากการรักษาอุโบสถในพระพุทธศาสนา กล่าวคือ ในอุโบสถ พวกนักบวชนิครนถ์ จะแนะนำชักชวนสาวก เป็นต้นว่า ไม่ให้ฆ่าสัตว์ในที่ทั้ง ๔ ในที่เลยร้อยโยชน์ไป นอกจากนั้นมิได้ห้าม การแนะนำชักชวนสาวกอย่างนี้ ชื่อว่า ห้ามการฆ่าสัตว์ในที่บางแห่ง ไม่ห้ามฆ่าสัตว์ในที่บางแห่ง เป็นการขาดความกรุณาเอ็นดูในสัตว์บางพวก มิได้ให้ความเอ็นดูแก่สัตว์ทุกหมู่เหล่า อุโบสถของพวกนิครนถ์จึงไม่มีผลมาก

แต่ **อริยอุโบสถ** นั้นเป็นอุโบสถที่มีผลมาก มีอานิสงส์มาก เพราะผู้รักษามิได้ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านไปในความยินดีต้องการ หรือความเศร้าหมองใดๆด้วยอำนาจของกิเลส แต่มาพากเพียรระลึกถึงพระคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดจนระลึกถึงศีลที่บริสุทธิ์ไม่ด่างพร้อยของตน และระลึกถึงคุณธรรมของผู้ที่เกิดเป็นเทวดา ว่าเทวดาเหล่านั้นได้เกิดเป็นเทวดาเพราะประกอบด้วยศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา เช่นใด แม้เราก็ประกอบด้วยศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา เช่นนั้น เมื่อพากเพียรระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า เป็นต้น จิตย่อมผ่องใส ไม่เศร้าหมองเพราะกิเลส การรักษาอุโบสถโดยการไม่ปล่อยใจให้ตกไปในอำนาจของอกุศลแล้วมาเจริญกุศลอย่างนี้ ชื่อว่า อริยอุโบสถ

อุโบสถจึงมีผลมาก เพราะจิตของผู้รักษาบริสุทธิ์ ไม่มีผลมากเพราะจิตเศร้าหมอง

บุคคลที่รักษาอุโบสถแล้ว **เจริญพุทธานุสสติ** ระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์

พระพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลนั้น ชื่อว่าเข้าจำ *__พรหมอุโบสถ__ อยู่ร่วมกับพรหม และมีจิตผ่องใสเพราะปรารภพรหม

***อุโปสถสูตร อํ ติกนิบาต ข้อ ๕๑๐**

คำว่า **พรหม** ในที่นี้ แปลว่า ประเสริฐ เป็นชื่อของพระพุทธเจ้า

บุคคลที่รักษาอุโบสถแล้ว **เจริญธัมมานุสสติ** ระลึกถึงคุณของพระธรรมเป็นอารมณ์ พระพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลนั้น ชื่อว่าเข้าจำ **ธรรมอุโบสถ** อยู่ร่วมกับธรรม และมีจิตผ่องใสเพราะปรารภธรรม

บุคคลที่รักษาอุโบสถแล้ว **เจริญสังฆานุสสติ** ระลึกถึงคุณของพระสงฆ์เป็นอารมณ์ พระพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลนั้น ชื่อว่าเข้าจำ **สังฆอุโบสถ** อยู่ร่วมกับสงฆ์ และมีจิตผ่องใสเพราะปรารภสงฆ์

บุคคลที่รักษาอุโบสถแล้ว **เจริญสีลานุสสติ** ระลึกถึงความบริสุทธิ์แห่งศีลของตน พระพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลนั้น ชื่อว่าเข้าจำ **ศีลอุโบสถ**อยู่ร่วมกับศีล และมีจิตผ่องใสเพราะปรารภศีล

ศีลที่บริสุทธิ์นั้น คือ **ศีลที่ไม่ขาด** คือไม่ขาดศีลข้อต้นหรือข้อปลายเหมือนผ้าที่ขาดตรงชาย ๑

ไม่ทะลุเหมือนผ้าที่ทะลุตรงกลางเพราะขาดศีลตอนกลางในระหว่างข้อต้นและข้อปลาย ๑

ไม่ด่าง เหมือนแม่วัวที่มีรอยด่างสีดำหรือแดง รูปกลมหรือยาวที่หลังหรือที่ท้อง เพราะขาดศีลติดต่อกันเป็นลำดับ ๒ หรือ ๓ ข้อ ๑

ไม่พร้อยเหมือนแม่วัวที่มีจุดตามตัว เพราะศีลขาดเป็นระหว่างๆ ๑

บุคคลที่รักษาอุโบสถแล้ว **เจริญเทวตานุสสติ** ระลึกถึงคุณธรรมที่ทำให้ไปเกิดเป็นเทวดา พระพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลนั้น ชื่อว่าเข้าจำ **เทวดาอุโบสถ** อยู่ร่วมกับเทวดา และมีจิตผ่องใสเพราะปรารภเทวดา

ผู้รักษาอุโบสถ เมื่อพากเพียรระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าเป็นต้นอยู่อย่างนี้ จิตย่อมผ่องใส ไม่เศร้าหมองเพราะกิเลส

ครั้นเจริญอนุสสติให้จิตใจสงบอย่างนี้แล้ว ตายไปย่อมเกิดในสวรรค์ หากเจริญธรรมให้สูงยิ่งกว่านี้ คือเจริญสมถะกรรมฐาน เป็นนิจจนได้ฌาน ฌานก็จะนำเกิดในพรหมโลกหรือหากเจริญวิปัสสนาจนสำเร็จมรรคผล เป็นพระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนาแล้ว ผู้รักษาอุโบสถศีลนั้นก็สามารถกำหนดการเกิดของตนได้ว่า ยังมีอีกหรือไม่คือถ้าเป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี ก็ยังต้องเกิดอีก แต่อย่างมากก็เกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ หากสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ก็ไม่เกิดอีกเลย

ก็เพราะอริยอุโบสถมีผลมาก มีอานิสงส์มากอย่างนี้ คืออย่างต่ำทำให้เกิดในสวรรค์ ๖ ชั้น อย่างกลางทำให้เกิดเป็นพรหม อย่างสูงทำให้ไม่เกิดอีกเลย ทุกท่านที่รักษาอุโบสถ จึงควรรักษาอริยอุโบสถ ดำเนินรอยตามพระอริยะ ส่วนผลที่ได้รับจะสูงต่ำเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของเราเอง รวมทั้งปัญญาบารมีที่ได้สั่งสมอบรมมาแต่ปางก่อนด้วย

ใน **สักกสูตร อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต ข้อ ๔๖** พระพุทธองค์ตรัสเตือนอุบาสกชาวสักกชนบท ที่รักษาอุโบสถศีลเป็นบางครั้งบางคราวว่า เป็นผู้ประมาทไม่ทำตามคำพร่ำสอนของพระองค์ ในเมื่อชีวิตมีภัยเพราะความโศก มีภัยเพราะความตายอย่างนี้ ก็ยังไม่รักษาอุโบสถศีลให้เป็นปกติให้สม่ำเสมอ สาวกของพระองค์นั้นปฏิบัติตามคำพร่ำสอนของพระองค์โดยไม่

ประมาทตลอด ๑๐ ปี ย่อมได้รับความสุขเพียงอย่างเดียวตลอด ๑๐๐ ปีก็มี หมื่นปีก็มี แสนปีก็มี พึงเป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามีก็มี

อย่าว่าแต่ผู้ที่ปฏิบัติตามคำพร่ำสอนของพระองค์ตลอด ๑๐ ปีเลย แม้ปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์น้อยกว่านั้นลงมาตามลำดับจนถึง ๑ วัน ๑ คืน ก็พึงได้รับความสุขอย่างเดียวตลอด ๑๐๐ ปีก็มี หมื่นปีก็มี แสนปีก็มี พึงเป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามีก็มี

เมื่ออุบาสกชาวสักกชนบทได้ฟังพระพุทธองค์ตรัสเตือนพร้อมทั้งแสดงอานิสงส์ของอุโบสถศีลเช่นนั้น ก็กราบทูลรับรองว่า ต่อแต่นี้ไปจะรักษาอุโบสถศีลโดยสม่ำเสมอ มิได้ขาด

ก็ชีวิตของเราทั้งหลายในปัจจุบันนี้ ล้วนมีภัยอันตรายอยู่รอบตัว ไม่มีใครทราบว่าความตายจะมาถึงเราเมื่อไร แล้วเรายังจะประมาทไม่ทำตามคำพร่ำสอนของพระพุทธองค์ด้วยการรักษาศีล ๕ หรืออุโบสถศีลให้สม่ำเสมอดอกหรือ ในเมื่อศีลนั้นเป็นอริยทรัพย์ประการหนึ่งในบรรดาอริยทรัพย์ ๗ ประการที่พร้อมจะติดตามไปให้ความสุขแก่ผู้รักษาตลอดไป ตราบเท่าที่ยังต้องเกิดอยู่

เพราะฉะนั้น ผู้รักษาศีลดีแล้ว จึงไม่ต้องตั้งเจตนาปรารถนา ขอความไม่เดือดร้อนและความสุข จงเกิดแก่เรา ด้วยว่าความไม่เดือดร้อนและความสุข ย่อมเกิดแก่ผู้มีศีลเป็นธรรมดา แต่ผู้ทุศีลถึงจะตั้งเจตนาปรารถนาว่า ขอความไม่เดือดร้อนและความสุขจงเกิดแก่เรา เขาก็หาได้รับผลสมตามเจตนาไม่ เพราะความเดือดร้อน และความทุกข์ย่อมเกิดแก่ผู้ทุศีลเป็นธรรมดาธรรมที่ปฏิบัติดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้อย่างนี้

สำหรับศีลของคฤหัสถ์อีกอย่างหนึ่ง คือ **ศีล ๘** ก็มี ๘ ข้อ เหมือนอุโบสถศีล เพียงแต่ไม่กำหนดวันรักษาเหมือนอุโบสถศีล จะรักษาวันใด เมื่อไรก็ได้ เป็นการสะดวกสบายสำหรับผู้ที่ไม่อาจจะรักษาอุโบสถศีลในวันพระ ก็สามารถรักษาศีล ๘ ในวันอื่นเป็นการทดแทนได้ บางท่านมีศรัทธารักษาศีล ๘ จนตลอดชีวิต ควรแก่การสรรเสริญ และหากว่าท่านที่รักษาศีล ๘ นั้นจะได้รักษาศีล ๘ ของท่านตามแบบอย่างของพระอริยะแล้ว ศีลของท่านก็ย่อมมีผลมาก มีอานิสงส์มาก

อนึ่งในการตั้งใจรักษาศีลนั้น อย่านึกว่าต้องไปสมาทานกับพระที่วัดเท่านั้นจึงจะเป็นศีล ความจริงแล้วจะสมาทานที่ไหนก็ได้ คือจะสมาทานที่วัด ในป่า หรือในบ้าน หากมีเจตนาคิดงดเว้นก็เป็นศีลแล้ว หรือจะคิดงดเว้นเองโดยมิต้องสมาทานก็เป็นศีล โดยเฉพาะอุโบสถศีลนั้น ควรตั้งเจตนาในการรักษาไว้แต่รุ่งเช้า หากมีโอกาสไปวัดจะสมาทานกับพระอีกครั้งหนึ่งก็สมควร ทั้งนี้เพราะตามวัดต่างๆนั้น กว่าจะถึงเวลาที่พระท่านลงโบสถ์และให้ศีล ก็มักเป็นเวลาหลังจากที่ท่านฉันอาหารเช้าแล้ว (โดยมากประมาณ ๙.๐๐ น.) ซึ่งเลยเวลาที่อรุณขึ้นมาหลายชั่วโมง ด้วยเหตุนั้นจึงควรสมาทานด้วยตนเองเสียก่อนแต่รุ่งเช้า

ในอดีต พระพุทธเจ้าของเราในสมัยที่ยังเป็นพระมหาชนกโพธิสัตว์ก็ยังได้สมาทานศีลอุโบสถด้วยตนเอง ในขณะที่ลอยอยู่กลางทะเล

แม้ในสมัยพุทธกาล คนส่วนมากก็สมาทานศีลที่บ้าน ในวันอุโบสถแล้วจึงถือดอกไม้ของหอมไปวัดเพื่อฟังธรรม (อรรถกถาเล่า) ท่านมิได้ไปรับศีลจากพระที่วัด

หากการรักษาศีลจำเป็นต้องไปสมาทานกับพระเพียงอย่างเดียว ก็น่าคิดว่าผู้ที่อยู่ในถิ่นกันดาร ในที่ไม่มีวัด ไม่มีพระ แต่นับถือพระพุทธศาสนา มิหมดโอกาสที่จะรักษาศีลหรือ เพราะเหตุนี้การทำอะไร จึงต้องอาศัย **ปัญญา** แม้การรักษาศีลก็ต้องอาศัยปัญญาพินิจพิจารณาให้รอบคอบ อย่าเพียงแต่ทำตามๆกันโดยขาดเหตุผล

ด้วยเหตุนี้พระอรหันต์ทั้งหลายจึงกล่าวว่า ***ศีลเท่านั้นเป็นเลิศ แต่ผู้มีปัญญาเป็นผู้สูงสุดในโลกนี้ ความชนะในมนุษยโลกและเทวโลก ย่อมมีได้เพราะศีลและปัญญา**

*** ขุททกนิกาย, ปุณณเถรคาถา, สีลวเถรคาถา**

ความชนะในที่นี้ หมายถึง ความชนะกิเลส มนุษย์ก็ตาม เทวดาก็ตาม จะชนะกิเลสได้ก็เพราะศีลและปัญญา

ศีลที่มีปัญญาเป็นพื้นฐาน จึงไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ด่าง ไม่พร้อย เป็นไท ไม่เป็นทาสของตัณหาและทิฏฐิ กล่าวคือ ผู้รักษาศีล มิได้มุ่งรักษาเพราะต้องการลาภ ยศ สรรเสริญ หรือสมบัติใดๆ มีโภคสมบัติเป็นต้น หรือมิได้รักษาเพราะเห็นผิดว่า เราจะบริสุทธิ์จากกิเลสได้เพราะศีลนี้ หมายความว่าผู้นั้นเห็นผิดว่า ลำพังศีลอย่างเดียว คือศีลเท่านั้นบรรลุนิพพานได้ ซึ่งเห็นผิดไปจากความจริง เพราะผู้จะบรรลุนิพพานได้นั้น ต้องประกอบด้วย **ศีล สมาธิ และปัญญา**

เบื้องต้นนั้น ศีลเป็นบาทให้เกิดสมาธิ สมาธิเป็นบาทให้เกิดปัญญา

แต่เบื้องปลาย ศีล สมาธิ และปัญญา จะประชุมพร้อมกันเป็นมรรคสามัคคี ในอริยมรรคมีองค์ ๘เป็นอริยศีล อริยสมาธิและอริยปัญญา

อริยศีลที่ประกอบด้วยอริยสมาธิ และอริยปัญญา ในขณะนั้นเท่านั้น ที่บรรลุนิพพานได้

อริยศีลนี้ จึงชื่อว่า สีเลน นิพฺพุติ ยนฺติ โดยแท้จริง

ด้วยเหตุนี้ ศีลที่มีปัญญาเป็นพื้นฐาน จึงเป็นเครื่องกั้นทุจริต เป็นเสบียงเดินทางชั้นเยี่ยม เป็นพาหนะอันประเสริฐ เป็นเครื่องหอมที่ฟุ้งไปทั่วทิศานุทิศ เป็นสะพานนำไปถึงนิพพาน หากยังไม่ปรินิพพานตราบใด ย่อมเกิดเป็นมนุษย์ และเทวดาเท่านั้น

*** อํ. ทุกนิบาต ข้อ ๒๗๕**

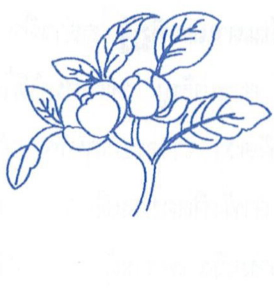

อานุภาพและอานิสงส์การสวดมนต์

ดร.พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทุกชาติทุกศาสนา มีการสวดมนต์ไหว้พระ.....แต่ถ้าจะถามว่าสวดเพื่ออะไร คำตอบคงมีหลายนัย เป็นต้นว่า

สวดมนต์เพื่อ...

- เพื่อ ความเป็นสิริมงคลแด่ชีวิต
- เพื่อ อ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าให้ประทานพร
- เพื่อ ให้เกิดความขลังศักดิ์สิทธิ์
- เพื่อ ความสงบร่มเย็น
- เพื่อ ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์รับรู้และจะได้คุ้มครอง
- เพื่อ เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานและดำเนินชีวิต
- เพื่อ ความอยู่ดีกินดีมั่งมีศรีสุข
- เพื่อ ให้จิตใจเป็นสมาธิสงบเสงี่ยม
- เพื่อ ป้องกันอันตรายต่าง ๆ ฯลฯ
- เพื่อ ตายไปจะได้เข้าสู่สุคติโลกสวรรค์

ก็แล้วแต่เหตุผลของแต่ละคนจะคิด ซึ่งก็ล้วนเป็นไปในทางที่ดี

แต่ในทางพระพุทธศาสนา ท่านพระนาคเสนเถระได้กล่าวไว้ว่า.... “คนที่สวดมนต์ภาวนาอยู่ประจำด้วยจิตใจมุ่งมั่น งูที่มุ่งมั่นจะกัดก็ไม่กัด ปากที่อ้าไว้ก็หุบปาก แม้โจรที่ยกก้อนหินก้อนดินจะทุ่มใส่ ก็ไม่ทุ่ม กลับโยนทิ้งก้อนหินก้อนดินแล้วเปลี่ยนใจมารัก ช้างที่ดุร้าย ครั้งวิ่งมาถึงก็หมอบสงบ

อยู่ใกล้ ๆ แม้กองไฟที่มหึมา ลูกโชติช่วงชัชวาล ครั้นลามเข้ามาใกล้จะดับ ยาพิษแม้แรงร้ายที่ดื่มเข้าไป ก็กลายเป็นยาถอนพิษหรือซาบซ่านเป็นอาหารบำรุงร่างกาย ฆาตรกรที่มุ่งหมายจะฆ่าครั้นเข้ามาใกล้ ก็จงรักภักดียอมตัวเป็นทาส แม้แต่บ่วงดักสัตว์ที่เขาดักไว้เหยียบลงไปก็ไม่รูดรัดเท้า"

ในภิกขุณีวิภังค์นั้น กล่าวถึงพระภิกษุถูกงูกัดตาย เมื่อพระพุทธเจ้าทราบจึงโปรดประทานอนุญาตให้ภิกษุแผ่เมตตาไปยังตระกูลพญางูทั้งหลาย คือสวด ขันธะปริตต์...ภิกษุไปปฏิบัติธรรม ถูกรุกขเทวดาแกล้งหลอกทำเป็นผีหัวขาดบ้าง เหลือแต่ซี่โครงบ้าง แลบลิ้นปลิ้นตาบ้างจนพระภิกษุกรรมฐานแตก พากันมาเฝ้าพระพุทธเจ้าพระองค์ได้ทรงประทานให้พระภิกษุเหล่านั้นแผ่เมตตา สวดบท...***กรณียเมตตสูตร***...ป้องกันภูตผีปีศาจ และอมนุษย์หรืออีกบทหนึ่ง คือ รัตนสูตร สวดป้องกันภูตผีปีศาจ และอมนุษย์ได้ หรือคาถากันไฟไหม้ก็สวด ***วัฏฏกะปริตต์*** และคาถา ***องคุลิมาล*** สวดแล้วทำให้คนมีครรภ์คลอดลูกง่าย การสวดมนต์จึงเป็นสรรพมงคลแด่ชีวิตและครอบครัว..... สวดจบแล้วนั่งสมาธิ ๑๐ นาที แล้วกรวดน้ำแผ่เมตตา

ดังนั้น ก่อนจะสวดมนต์ต้องกราบพระ ๓ ครั้ง ตั้งนโม ๓ จบ แล้วตั้งแต่ใจสวดมนต์ ทำจิตใจให้มั่นคงไม่หวั่นไหว อานุภาพและอานิสงส์จะพึงบังเกิดมงคลชีวิต เอนกอนันต์เป็นต้นว่า...

❋ ทำให้จำบาลีพุทธพจน์ได้ไม่ลืม และรู้ทำนองบทสวดมนต์ต่าง ๆ ได้แม่นยำ (ถ้าสวดแปลเป็นภาษาไทยจะได้ปัญญา)

❋ ขจัดความเกียจคร้าน

❋ ทำให้มีความพากเพียรในการทำคุณความดี

❋ เป็นกำลังใจให้เกิดความแกล้วกล้า ไม่หวาดกลัวภัยต่าง ๆ

- ❋ ทำให้เกิดศรัทธามั่นคงในการประกอบคุณงามความดียิ่ง ๆ ขึ้น
- ❋ ทำให้มีจิตใจเป็นสมาธิและเกิดอริยปัญญา
- ❋ ทำให้แคล้วคลาดจากภยันตรายต่าง ๆ เกิดความศักดิ์สิทธิ์
- ❋ ช่วยปกป้องคุ้มครอง รักษาให้กิจที่ทำ คำที่พูดเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น
- ❋ ทำให้เกิดสรรพมงคลต่าง ๆ
- ❋ ทำให้เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อยู่เสมอ
- ❋ ทำให้มีดวงหน้าสดใส ดวงใจเบิกบาน ตลอดกาล
- ❋ ก่อนตายไม่หลงละเมอเพ้อพก หวาดสะดุ้ง กลัวภัย
- ❋ ตายไปเข้าสู่สุคติโลกสวรรค์

*****

นิทานธรรมะ ชนะความเครียด

อยากได้ตัวบุญ

หลวงเตี่ยวัดโพธิ์ท่าเตียน

มีพระสงฆ์สองรูปออกเดินทางเพื่อศาสนกิจ พอมาถึงฝั่งน้ำจำเป็นต้องข้ามเรือยังฝั่งโน้น ผู้เป็นเจ้าของเรือต้อนรับให้การบริการ

"หลวงพ่อ-หลวงพี่ ขอนิมนต์ครับ นับเป็นโอกาสของผมแล้ววันนี้ ไม่ขอเกี่ยวข้องค่าโดยสารจากท่านหรอกขอส่งข้ามฝั่งขอบุญสักตัวก็พอใจแล้ว ผมนี่อายุก็มากแล้ว ยังไม่ค่อยได้ใส่ใจเรื่องบุญทานกับเขา วันนี้หลวงพ่อหลวงพี่ต้องให้ผมนะครับ"

"เจริญพรโยม เรือถึงฝั่งพอดี ขอให้บุญโยมเสียก่อน บุญนะโยมนะ อาตมาทั้งสองขออำนวยอวยพรให้คุณพระศรีรัตนตรัยอภิศัยบุญญเขตจงปกป้องคุ้มครองเจ้าของเรือผู้ใจบุญวันนี้จงมีแต่ความสุขความเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยทั้งสี่ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติตลอดไปเทอญ เจริญพร ลาก่อนนะโยม"

ฝ่ายเจ้าของเรือรับบุญไม่เป็น(ชาวพุทธอานุบาล)รีบขึ้นฝั่งตามพระไปพร้อมทวงบุญกับพระ "หลวงพ่อ-หลวงพี่ครับ-ท่านยังไม่ให้บุญผมไหนรับปากว่าจะให้"

อ้าว! โยมที่อาตมาพูดกล่าวอำนวยพรให้โยมนั่นแหละบุญแล้ว" ไม่ทราบว่าไปเรียนมาจากวัดไหนจึงเข้าใจไขว้เขวว่าบุญต้องมีรูปพรรณสัณฐาน

จับต้องได้ถือไปได้ ผู้เป็นหลวงพี่เกิดปฏิภาณแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อเรื่องจะได้ยุติลง

"นี่..โยม..หลวงพ่อไม่ให้ ให้มาเอาที่หลวงพี่" หันหลังแคะขี้มูกปั้นเป็นก้อนแล้วบอกเจ้าของเรือว่า

"แบบมือออกสิโยม" ว่าแล้ววางก้อนขี้มูกลงบนฝ่ามือ

"โอ! ตัวบุญนี่สีช้ำเลือดช้ำหนองน๊อ แล้วทำยังไงล่ะหลวงพี่"

"เอ! เขาเก็บไว้ข้างในนะโยม"

"เก็บไว้ยังไงล่ะครับท่าน"

"อ้าว..ก้อกินเข้าไปสิโยม" ว่าแล้วจึงเคี้ยวขี้มูกหงับ ๆ เข้าให้บ่นพึมพำว่า..เอ้อ..ตัวบุญนี่มันเค็ม ๆ มัน ๆ น๊อ"

"อย่าได้เผลอไปขอตัวบุญกันอีกล่ะโยม มีรายเดียวก็นับว่าพอแล้วโยมเอ๋ย"

ลุงแก้ว

"รัตนตรัย" แปลว่า แก้วสามประการ คือ พระพุทธ, พระธรรม, พระสงฆ์ พุทธศาสนิกชนเคารพยกย่อง เชิดชูบูชาเหนือเศียรเหนือเกล้าว่าเป็นสิ่งประเสริฐสูงสุด ซึ่งหมายเอานามธรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละคน แก้วสามประการนี้มีความใสสะอาดสว่างเป็นเหมือนดวงประทีปช่วยส่องทางให้มนุษย์ได้เดินไปสู่ความถูกต้อง จึงจัดว่าเป็น "แก้ว" ที่มีค่าเหนือกว่าสิ่งใด

ส่วนธาตุวัตถุที่เป็นรูปธรรมที่สังคมนำมาโอ้อวดตีราคาเป็นแสนเป็นล้าน เช่น เพชรนิลจินดา นำมาเป็นเครื่องประดับ วัดถึงความร่ำรวยโก้หรูหราในสังคม ให้เกิดปมเด่นเพื่อข่มปมด้อยของคนอื่น จนเกิดความเร่าร้อนริษยากันทุกยุคทุกสมัยก็ได้มาจากวัตถุธาตุที่เป็นแก้วนี่เอง รองลงมาอีกเป็นภาชนะ

ชนิดหนึ่ง เช่น แก้วน้ำ, แก้วยา, แก้วเหล้า, แก้วเบียร์ รวมไปถึงแก้วยาพิษ กลายเป็นภาชนะที่มีทั้งคุณและโทษ แล้วแต่ความโง่ความฉลาดของคนที่นำไปใช้

วันนี้ ขอพูดถึงแก้วที่มีคุณมีประโยชน์ เมื่อนำมาประสมกลมกลืน มีหุ้นส่วนสัมพันธ์กับสิ่งใด ทั้งรูปธรรม นามธรรม ย่อมจะได้รับการยกย่องเชิดชูเสมอ เช่น แม่ พ่อ ที่มีคุณธรรมประจำใจ ผู้เป็นลูกยอมรับยกย่องว่าเป็นแม่แก้ว พ่อแก้ว ผู้เป็นลูกเช่นเดียวกัน ทำตัวประพฤติตนเป็นลูกที่ดีว่านอนสอนง่าย ว่าฟังสั่งเชื่อ ย่อมได้รับยกย่องว่า เป็นลูกแก้ว เป็นศิษย์แก้ว ฯลฯ

เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ เป็นเรื่องของคนที่ชื่อว่า "ลูกแก้ว" ตามที่ทราบมาว่า ลุงแก้วไม่ใช่คนมีฐานะร่ำรวยมาจากไหน ไม่มียศถาบรรดาศักดิ์ใหญ่โต แกคือ ชาวไร่ชาวนา ธรรมดานี่เอง แต่ทว่า แกมีคุณสมบัติพิเศษคือ มีใจเป็นแก้ว เป็นใจที่มีค่ามีราคา รับรองว่าในท้องตลาดไม่มีขาย แต่คุณสมบัติที่ว่ามานี้คือ เป็นคนไม่เคยโกรธ ไม่ถือสาใคร มองโลกในแง่ดีอยู่ตลอดเวลา มีจิตใจเยือกเย็นเป็นพื้นฐานเสมอต้นเสมอปลายได้ทราบว่าลุงแก้วเคยบวชเคยเรียนมาดี แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าบวชที่วัดไหน แต่ก็น่าเสียดายว่า บุญไม่มาวาสนาหมดลง จำเป็นต้องสึกขาลาเพศออกมา ด้วยบุพเพสันนิวาสคู่แล้วไม่แคล้วกันได้พบกับกล้วย สาวสวยอยู่บางเดียวกัน ทั้งสองได้พูดจาภาษารัก ดวงชะตาถูกต้องตรงกัน จึงอยู่ด้วยกันมีความผาสุก ราบรื่น สดชื่นสมหวัง จนกาลเวลาผ่านไปเป็นเวลาอันยาวนาน สังขารเริ่มร่วงแล้วโรย ผู้คนทั้งบางเรียกขานแกว่า "ลุงแก้ว..ป้ากล้วย" เขาทั้งสองเป็นเพื่อนบ้านที่ดี มีจิตเมตตาอารี และเกื้อกูลเป็นที่พึ่งพาให้กับคนทั่วไปทุกคนยอมรับนับถือแกว่าเป็นครอบครัวตัวอย่าง จัดเป็นคู่สร้างคู่ศีล คู่สร้างคู่สม คู่ทุกข์คู่ยาก ยามสุขสุขด้วย ยามทุกข์ทุกข์

ด้วย ดำเนินชีวิตเคียงบ่าเคียง ไหล่ตลอดมา ลุงแก้วแกคงจำมาจากชาดกเรื่อง พระเวสสันดรกับพระนางมัทรี มีอยู่คราวหนึ่งพระเวสสันดรถูกขับไล่ออกจากเมือง พระองค์ทรงเป็นห่วงแม่น้องนางมัทรี กลัวเธอจะไปตกระกำลำบากในป่าเขาลำเนาไพร จึงเอ่ยวจีห้ามน้องนางเอาไว้มิให้ติดตาม แต่พระนางมัทรีไม่ยอมขอติดตามไปด้วย เสด็จพี่ไปไหนน้องขอติดตามไปด้วย ไม่ว่าจะขึ้นเขาลงห้วยน้องจะขอตามไป หากแม้นพี่ตกลงไปในเหวน้องจะขอตามไปโหน หากพี่ตกไปอยู่ในมือโจรน้องจะขอตามไปไถ่ หากแม้นพี่ตกไปในทะเลน้องจะขอตามชะลอ หากแม้นพี่ถูกฆ่า-หักคอ-น้องขอมี-ขอมี-ผัวใหม่........อุ้ย! ขออภัยกลอนพาไป พระนางมัทรีไม่เคยพูดเช่นนั้น......ก่อนที่จะเลยไป ยังมีอีกสองคู่คือ **คู่กรรมคู่เวร** มีกรรมมีเวรต่อกัน อยู่ชดใช้กรรมกันไปหาความสุขไม่ค่อยจะได้ ชอบมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งขัดแย้งกันเป็นประจำไม่ว่าจะคิดอะไรพูดอะไร จะทำอะไร จะต้องเป็นเรื่องเป็นปัญหากันเรื่อยไป ภาษาสมัยใหม่เรียกว่าคู่กัด มีปัญหาให้ต้องทะเลาะกัน เรียกว่าสามเวลาก่อนหรือหลังอาหารแถมก่อนนอนอีกครั้งผู้เขียนมีประสบการณ์รู้เห็นมาด้วยตนเองสมัยอยู่ต่างจังหวัด(คนข้างบ้าน)เป็นปากเป็นเสียงลงมือลงไม้กันเป็นประจำผลิตลูกออกมาให้ต้องรับผิดชอบเกือบโหล(แต่เขาก็อยู่กันได้)คงสรุปว่า ยังอยู่ในวิบาก(ผล)ในอดีตที่ก่อร่วมกันไว้มากมายนั่นเอง ยังมีอีกคู่หนึ่งที่ฝากไว้ตรงนี้คือ **คู่ล้างคู่ผลาญ** ช่วยกันล้างช่วยกันผลาญทรัพย์สินที่ได้รับมาจากพ่อแม่ปู่ย่าตายาย เธอทั้งสองช่วยกันล้างผลาญจนเกลี้ยง นับแต่วันร่วมชีวิตกันมาไม่คิดทำอะไรให้งอกงามนั่ง ๆ นอน ๆ กินสมบัติเก่าไปวัน ๆ สิ่งที่เธอทั้งสองถนัดก็คือการพนัน พี่เล่นม้า น้องจะเล่นมวย พี่ชอบซื้อหวย น้องแทงใต้ดิน ฯลฯ

ขอวกกลับเข้ามาเล่าเรื่องลุงแก้วอีกที แกอยู่กับป้ากล้วยด้วยความผาสุก แม้ป้ากล้วยจะเกิดอารมณ์โมโหฉุนเฉียว ลุงแก้วไม่ยอมโต้ตอบแม้แต่ครั้งเดียว

อยู่มาวันหนึ่ง ป้ากล้วยคิดจะทดสอบขันติบารมีของสามีเธอ ว่ามีความอดกลั้นอดทนต่อสิ่งที่ไม่พอใจได้มากน้อยเพียงใด ในเย็นวันหนึ่งหลังจากที่ลุงแก้วกลับจากงานด้วยความเหน็ดเหนื่อย ป้ากล้วยได้หุงข้าวดิบไว้คอยต้อนรับ ลุงแก้วแทนที่จะเสียอารมณ์ กลับบอกศรีภรรยาว่า "ดีแล้วจ๊ะน้อง...นาน ๆ พี่จะได้กินข้าวมัน ๆ ไม่จำเป็นจะต้องหาซื้อข้าวมันไก่มากินให้สิ้นเปลือง

วันที่สองต่อมา ป้ากล้วยเริ่มแผนใหม่ เพื่อยั่วยุโทสะของสามีต่อไป ป้ากล้วยหุงข้าวให้แฉะ – เหลว ลุงแก้วก็บอกว่า "เออ- ดี เหมือนกัน วันนี้ข้าวนิ่มดีมาก ไม่ต้องเคี้ยวสบายดี"

ผลที่สุด แผนสุดท้ายก็มาถึง ป้ากล้วยไม่ยอมหุงข้าว ไม่ยอมปรุงอาหารไว้สักอย่างเดียว ลุงแก้วกลับมาจากงานด้วยความเหน็ดเหนื่อยและอ่อนแรง ด้วยความหิวรีบอาบน้ำชำระกาย วันนี้ป้ากล้วยทำหน้าบึ้งตึงไม่กล่าวคำทักทาย ลุงแก้วก็ไม่ว่าอะไร รีบเข้าครัวเพื่อหาอาหารเอง เปิดดูหม้อข้าวไม่มีข้าวสักเม็ด เปิดดูสำรับก็ไม่มีอาหารสักอย่างเดียว มีแต่ภาชนะที่ว่างเปล่า ลุงแก้วสอบถามดูได้รับคำตอบแบบมะนาวไม่มีน้ำ "ขี้เกียจไม่มีเวลาทำให้กิน" ป้ากล้วยอยู่ในลักษณะที่เตรียมพร้อมคือ รอทีท่าหาทางหลบคิดว่าคงจะมีจานบินหม้อข้าวบินมาทางแกบ้างละคราวนี้ หรือไม่ก็อาจจะ...จะมีบาทาเหวี่ยงมากระทบบนซี่โครงเป็นแน่........ต้องตั้งหลักหลบให้ดีๆ นึกในใจ......แต่กลับเปล่า

ความหิวนี่แหละ เป็นต้นเหตุให้เกิดโทสะโมโหฉุนเฉียวขาดการยับยั้งจนลืมตัว ดังเคยมีเรื่องผิดพลาดใหญ่หลวงขั้นกรรมหนัก เรียกว่า "อนันตริยกรรม" คิดว่าหลายท่านคงจำกันได้ มีคราวหนึ่ง เหตุเกิดทางภาคอีสานถ้าจำไม่ผิดคงจะเป็นจังหวัดอุบลราชธานี ผู้เป็นลูกชายไถนาอยู่กลางกรุง แม่ไปส่งข้าวสายคงจะมีความจำเป็นบางอย่าง จึงทำให้แม่ออกไปล่าช้ากว่าทุกวัน ด้วยความหิวจนหน้ามืดตาลาย กลายเป็นโมโห หนอย....มาสายแถมยังเอามาเพียงนิดเดียว (กล่องข้าวเหนียวใบน้อย ๆ) ความหิวบวกกับความโมโห จึงขาดความยั้งคิดผิดถูกชั่วดี แม่กล่าวคำขอโทษดี ๆ ลูกยังไม่ยอมเข้าใจฟังแล้วกลับเป็นเรื่องระคายหูจิตใจพลันหันเหออกไปจากใจที่เคยเป็นแก้วก่อนนี้เคยเป็นลูกแก้วกลับกลายเป็นลูก "ทรพี" คว้าได้แอกที่ไถนามาทุบตีแม่จนถึงแก่ความตาย เมื่อรู้สึกตัวก็สายเสียแล้ว.....

ส่วนลุงแก้วมีใจเป็นแก้ว ยังคงรักษาความเป็นใจแก้วเอาไว้ได้อย่างเหนียวแน่น มั่นคง จึงไม่ยอมโกรธป้ากล้วย พูดออกมาอย่างน่าฟังว่า "ไม่เป็นไรหรอกน้อง พี่เคยบวชตั้งหลายพรรษาไม่ฉันข้าวเย็นยังอยู่ได้ วันนี้เว้นเพียงวันเดียวจะเป็นไรไป พี่ถือว่าพี่บวชเป็นพระซักวันก็แล้วกัน"

ท่านผู้อ่านและผู้เขียนไม่ได้ชื่อ "แก้ว" เมื่อมีอะไรมากระทบ ยั่วยวนชวนให้โกรธ ลองฝึกหัดให้เป็นพี่แก้ว, น้องแก้ว, ศิษย์แก้ว กันบ้างนะ ถ้าใครทำได้ "สวรรค์" ได้รอท่านอยู่ภายในบ้านของท่านแล้ว ถ้าท่านเห็นด้วยรีบเอาอย่างลุงแก้วโดยเร็ว บ้านใดเคยเป็นบ้าน "นรก" จะกลายเป็น "สวรรค์" ทันตาเห็นแน่ ๆ เลย

ปาก – เอ๋ย – ปาก

หลวงตาแพร เยื่อไม้

"หนึ่งคน – หนึ่งปาก" ปากมีหน้าที่อยู่ ๒ อย่าง คือ หน้าที่ "กิน" หน้าที่ "พูด" (กินสองแบบ)

ผู้ใดมีความสำนึกในความเป็น "มนุษย์" ย่อมจะกินถูกต้อง กินในสิ่งที่ควรกิน

ผู้ใดขาดคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ ย่อมแสวงหากินในสิ่งที่ชั่ว – บาป (พูดสองแบบ)

สุนทรภู่กวีเอก ท่านกล่าวเป็นกลอนเอาไว้ว่า

ถึงคราวพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์
มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
พูดชั่วตัวตายทำลายมิตร
จะผิดถูกในมนุษย์เพราะพูดจา
เป็นมนุษย์สุดนิยมเพราะลมปาก
จะได้ยากโหยหิวเพราะชิวหา
แม้นพูดดีก็มีคนเขาเมตตา
จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะความ

ธรรมชาติสร้างคนมาให้มีเพียงปากเดียว เจ้าของปากต่างใช้ปากไปหลายหน้าที่หลายทัศนะ แตกต่างกันออกไป จึงได้ฉายากันใหม่ได้หลายชื่อ เริ่มแต่ปากกล้า ปากคม ปากแข็ง ปากโป้ง ปากกตระไกร ปากมาก ปากสว่าง ปากจัด

ปากเหม็น ปากหอม ปากมอม ปากปลาร้า ปากไม่ดี ปากร้าย ปากเสีย ปากหนัก ปากบอน ปากคัน ปากอยู่ไม่สุข ปากร้ายใจดี ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ ปากหวานก้นเปรี้ยว ปากว่ามือถึง ปากว่าตาขยิบ ปากหวาน ปากเปราะเราะราน ปากเปียกปากแฉะ ปาก-ปาก-ปาก-ลงท้ายด้วยปาก...อะไรปาก...คิดเอาเอง...ยังเหลืออีกปากเดียวคิดไม่ออกเชียว-เหรอ-

ตามหลักศาสนาท่านแยกไว้ 3 ประเภท

๑. คูถภาณี ปากมีกลิ่นเหม็น (ดังส้วมแตก)

๒. ปุปภาณี ปากที่มีกลิ่นหอมดังดอกไม้

๓. มธุรภาณี ปากที่มีกลิ่นหอมและรสหวาน (ปานน้ำผึ้ง)

"ขอให้สำรวจดูด้วยตนเองว่า ท่านอยู่ในข้อใดและอยากจะได้ข้อใดเป็นสมบัติของตัว ขอจากใครไม่ได้นอกจากฝึกฝนด้วยตนเอง-นะ-สิบอก-ให้"

กรรม....ติดจรวด

น.พ.พงษ์ศักดิ์ ตั้งคณา บรรยาย

เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ ได้รับฟังมาจากคุณหมอพงษ์ศักดิ์ ตั้งคณา ท่านเล่าว่า มีครอบครัวหนึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๔ ชีวิต มีคนแก่อยู่คนหนึ่งทุกคนในบ้านเรียกว่า แม่-และย่า ผู้เป็นย่าแก่เฒ่าชราป่วยเป็นอัมพาต ต้องเป็นภาระให้กับลูกชาย-ลูกสะใภ้ และหลานชาย ต้องช่วยกันปฏิบัติดูแลเอาใจใส่ ต้องป้อนข้าวป้อนน้ำเช็ดหนักเช็ดเบา อดตาหลับขับตานอน เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เบื่อ เซ็ง ฯลฯ

ในค่ำของคืนวันหนึ่ง ผู้เป็นพ่อออกปากชวนลูกชายของตัวเองว่า

"วสันต์ – ลูกพ่อ ตอนนี้ดึกมากแล้วไปเอาเข่งหลังบ้านมาลูก"

"เอามาทำไมละพ่อ"

"เอามาใส่ย่าไปทิ้งแม่น้ำ ดึกมากแล้วไม่มีใครเห็นหรอกลูก" ทั้งพ่อและลูกจัดการ จับผู้เฒ่าชราใส่เข่ง ถอยรถมายกเข่งขึ้นวิ่งมาสักพักเดียว ถอยรถจ่อแม่น้ำช่วยกันยกเข่งลงเตรียมพร้อมจะโยน ผู้เป็นลูกชายพูดกับพ่อว่า

"พ่อ – พ่อ โยนแต่ยายนะ-เอาเข่งไว้"

"เอาไว้ทำไมล่ะ ลูก"

"อ้าว ! พ่อ ผมก็เก็บเข่งใบนี้ไว้ตอนพ่อแก่เป็นอัมพาตก็จะได้ใช้เข่งใบนี้ใส่พ่อมาทิ้งเหมือนย่านี่ไง ไหน ๆ พ่อก็แก่ลงทุกวันคงไม่นานเกินรอ ไม่ต้องหาเข่งใหม่ ประหยัดดี พ่อ "ผู้เป็นพ่อฟังลูกชายเจรจาสาธยาย เสียวแว้บเข้าไปในหัวใจ.....

นี่แหละเรียกว่า กรรมสนองกรรม กรรมติดจรวด ไม่ต้องรอถึงชาติหน้าทำตัวอย่างไม่ดีให้ลูกเห็นลูกก็จะเอาอย่างบ้าง ต่อแต่นี้ไป ขอให้ผู้เป็นผู้ใหญ่ทั้งหลายต้องทำตัวอย่างแบบอย่างให้ลูกหลานเยาวชนได้ดูได้พบเห็นแต่สิ่งที่ดี ๆ ให้มากๆ ไว้เถิดนะ อย่างน้อยก็ขอให้ผู้ใหญ่ทำหน้าที่สอง อ.

อ.ที่หนึ่ง ต้องทำหน้าที่อบรม อ.ที่สอง ต้องให้ความอบอุ่น

ท่านเจ้าคุณพิศาลธรรมพาที (พระพยอม วัดสวนแก้ว) ท่านจึงบอกว่า

"จงทำดีไว้ให้ลูก จงทำถูกไว้ให้หลาน จะไม่ทำชั่วช้าสามานให้ลูกหลานดูถูก"

มุมขำ - ที่นำมาเล่า

อ.เสถียรพงษ์ วรรณปก

เราเป็นชาวพุทธกันอย่างไร ชอบทำอะไรตาม ๆ กันโดยขาดเหตุผล ขาดความถูกต้องโดยไม่รู้ไม่เข้าใจว่า สิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควรขาดปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ผลปรากฏออกมากลายเป็นชาวพุทธที่โง่งมงาย แทนที่จะได้กำไรกลับขาดสูญเปล่า ดังเรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้

คือมีมัคคทายกคนหนึ่ง รูปร่างอ้วนท้วนสมบูรณ์ สมัยก่อนตามวัฒนธรรมประเพณีไทยนิยมนุ่งผ้าโจงกระเบนทั้งชายหญิง เมื่อเริ่มเข้าสู่ศาสนพิธีท่านผู้เป็นมัคคทายกจะนำพาคณะญาติโยมกราบพระสมาทานศีล บังเอิญผู้เป็นมัคคนายก รูปร่างแกอ้วนท้วน ต้องนั่งคุกเข่า จะก้มลงกราบพระแต่ละทีให้อึดอัดไม่คล่องตัว จำเป็นต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการปลดหางกระเบนไว้ก่อนจะได้กราบพระสะดวกและคล่องตัว ทำอยู่เช่นนี้เป็นประจำ กาลเวลาผ่านไปหลายปีจวบสิ้นอายุขัย จึงต้องแต่งตั้งคนใหม่ขึ้นมาแทนเพื่อจะได้ทำหน้าที่ต่อไป

อนุสนธิ สืบเนื่องจากได้รู้ได้เห็นได้รับการถ่ายทอดมาจากคนก่อนทำตัวอย่างแบบอย่างไว้อย่างไรก็ทำตามกัน

พอเริ่มนำพาไว้พระสมาทานศีล นั่งคุกเข่าผู้เป็นมัคคทายกคนใหม่ต้องรีบปลดหางกระเบนทั้งที่คนใหม่ก็มิได้อ้วนท้วนเมือนคนก่อน จึงทำให้เกิดปัญหาคาใจพะวงสงสัยขึ้นในใจกับผู้พบเห็น มีเด็กชายอายุ ๑๒ ขวบอยากจะรู้อยากจะเข้าใจว่าต้องปลดหางกระเบนทำไมจึงถามว่า

"คุณตาครับ ปลดหางกระเบนทำไมครับ" มัคคทายกคนใหม่ไม่ทันได้ตั้งหลักนึกไม่ถึงว่าจะถูกถามทำท่าอึกอักคิดหาคำตอบเลยต้องตอบไปแบบน้ำขุ่น ๆ ว่า

"นี่....ไอ้หลานชาย เอ็งนี่-ช่างไม่รู้อะไร ถ้าข้าไม่ปลดหางกระเบนเสียก่อนศีลมันจะเข้าทางไหนล่ะ(ศีลวัดไหนฯเข้าทางหางกระเบนไม่มีหรอกลุงเอ๋ย)

"นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สักแต่ว่าทำตาม ๆ กันจะพลันพากันโง่ทั้งเมืองชาวพุทธเราจึงเหมือนกับมืดบอดไร้ทิศทาง พากันผิดพลาดขาดสติ จึงได้รีบใส่ใจใฝ่ศึกษาหาปัญญาพาสว่างกันเถิดประเสริฐ แล"

คำถวายทานต่าง ๆ

เมื่อจะกล่าวคำถวายทานทุกอย่างพึงกล่าวบทนมัสการคือ นะโม ๓ จบ เสียก่อนแล้วจึงกล่าวคำถวายทานนั้น ๆ

คำถวายผ้ากฐิน (แบบ ๑)

อิมัง, สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ.(ว่า ๓ จบ)

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย น้อมถวาย ผ้ากฐิน กับทั้งบริวาร แด่พระสงฆ์ ฯ

คำถวายผ้ากฐิน (แบบ ๒)

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณ–ชะยามะ, สาธุ โนภันเต,ภิกขุสังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง,หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐิน พร้อมกับทั้งบริวารนี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุจงรับผ้ากฐิน พร้อมทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต, ปังสุกุละจีวรานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โนภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ปังสุกุละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง,หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมกับบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสุกุลจีวรพร้อมกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฏิกานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โนภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตังหิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าอาบน้ำฝน พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าอาบน้ำฝน พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

"ถ้าเราได้ ทุกอย่าง ดังที่คิด
สิ้นชีวิต จะเอาของ กองที่ไหน
จะได้บ้าง เสียบ้าง ช่างปะไร
เราตั้งใจ ทำงาน เท่านั้นพอ"

นิรนาม

คำถวายต้นเทียนจำนำพรรษา

อิมานิ มะยัง ภันเต, ทีปฐูปปุปผวรานิ, รัตนัตตยัสเสวะ, อภิปูเชมะ, อัมหากัง รตนัตตยสาสะ ปูชา, ทีฆรัตตัง, หิตสุขาวหา, โหตุ, อาสวักขยัปปัตติยา.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งต้นเทียนจำนำพรรษานี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งต้นเทียนจำนำพรรษานี้ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายผลไม้ต่าง ๆ

อิมานิ มะยัง ภันเต, ผะลานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ผะลานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง,ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผลไม้ทั้งหลาย พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผลไม้ทั้งหลายพร้อมทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหาร พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหาร พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายสังฆทานอุทิศ

อิมานิ มะยัง ภันเต, มะตะกะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ มะตะกะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ, มาตาปิตุอาทีนัญจะ, กาละกะตานัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ,สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายมตกภัต พร้อมด้วยบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ มตกภัต พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้น ผู้ทำกาละล่วงลับไปแล้วด้วย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายหนังสือใบลานและหนังสือธรรมบาลี

อิมัง ภันเต, ปัณณัง, สะปะริวารัง, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง ปัณณัง, สะปะริวารัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง,หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายหนังสือ พร้อมทั้งบริวารนี้แด่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับหนังสือพร้อมทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายธรรมาสน์

อิมัง ภันเต, ธัมมาสะนัง, สะปะริวารัง, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง ธัมมาสะนัง, สะปะริวารัง, ปะฏิคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง,หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายธรรมาสน์ พร้อมทั้งบริวารนี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับธรรมาสน์ พร้อมทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายพระไตรปิฎก

อิมัง ภันเต, เตปิฏะกัง, สะปะริวารัง, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง เตปิฏะกัง, สะปะริวารัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง,หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายพระไตรปิฎกพร้อมทั้งบริวารนี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับพระไตรปิฎก พร้อมทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายยารักษาโรคต่าง ๆ

อิมานิ มะยัง ภันเต, เภสัชชานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต,ภิกขุสังโฆ, อิมานิ,เภสัชชานิ,ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายยาเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับยาเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายข้าวสาร

อิมานิ มะยัง ภันเต, ตัณฑุลานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ตัณฑุลานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง,ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ข้าวสาร พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ข้าวสาร พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายศาลาการเปรียญ

มะยัง ภันเต,อิมัง ธัมมะสาลัง,มะหาชะนานัง,สาธาระณัตถายะ, ภิกขุสังฆัสสะ,โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต,ภิกขุสังโฆ, อิมัง ธัมมะ สาลัง ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง,ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ศาลาการเปรียญหลังนี้ แด่พระภิกษุสงฆ์เพื่อเป็นที่บำเพ็ญกุศลสาธารณะ ของมหาชนทั้งหลาย ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับศาลาการเปรียญหลังนี้ เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายกุฎิ

อิมัง ภันเต, กุฎิง, สะปะริวารัง, ภิกขุสังฆัสสะ,โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง กุฎิง, สะปะริวารัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง,ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขาย.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย กุฎิ พร้อมทั้งบริวารนี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับกุฎิ พร้อมทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายเวจกุฎี (ฐาน, ส้วม)

มะยัง, ภันเต, อิมัง วัจจะกุฏิง, ภิกขุสังฆัสสะ,โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต,ภิกขุสังโฆ, อิมัง วัจจะกุฏิง, ปะฏิคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เวจกุฎีหลังนี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เวจกุฎีหลังนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายพระพุทธรูป

มะยัง ภันเต, อิมัง พุทธะปะฏิมากะรัง, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง พุทธะปะฏิมากะรัง, ปะฏิคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ,สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย พระพุทธรูปองค์นี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ พระพุทธรูปองค์นี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายไตรจีวร

อิมานิ มะยัง ภันเต, ติจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ติจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง,ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าไตรจีวร พร้อมทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้แด่พระภิกษุสงฆ์ขอพระสงฆ์ จงรับ ผ้าไตรจีวร พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายอุโบสถ

มะยัง ภันเต,อิมัง อุโปสะถะคารัง,ภิกขุสังฆัสสะ,สังฆะกัมมานิ, กะระณัตถายะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ, อิมัง, อุโปสะถาคารัง, ปะฏิคคัณหาตุ,อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายอุโบสถหลังนี้ เพื่อประโยชน์แก่การทำสังฆกรรมทั้งหลาย แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับอุโบสถหลังนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายศาลาท่าน้ำ

มะยัง ภันเต, อิมัง ชะละสาลัง,อุณหะกาเล, วิสสะมะนัตถายะ, อาคะตานาคะตัสสะ, จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ อิมังชะละสาลัง ปฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายศาลาท่าน้ำ หลังนี้ เพื่อเป็นที่พักผ่อน ในเวลาร้อน แด่พระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่ในทิศทั้งสี่ ที่มาแล้วและยังไม่มา ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ศาลาท่าน้ำหลังนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายสะพาน

มะยัง ภันเต, เสตุง, มะหาชะนานัง, สาธาระณัตถายะ, นิยยาเทมะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัสมิง, เสตุมหิ, นิยยาทิเต, สักขิโก โหตุ, อิทัง เสตุทานัง, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายสะพานนี้ เพื่อประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชนทั้งหลาย ขอพระภิกษุสงฆ์จงเป็นพยาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ในสะพานที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้มอบถวายแล้วนี้ขอทานคือการถวายสะพานนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายกระทงสำหรับลอยประทีป

มะยัง อิมินา, ปะทีเปนะ, อะสุกายะ, นัมมะทายะ, นะทิยา, ปุลิเน, ฐิตัง มุนิโน,ปาทะวะลัญชัง, อะภิปูเชมะ, อิมินา, ปะทีเปนะ, มุนิโน, ปาทะวะลัญชัสสะ, ปูชา,อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชารอยพระพุทธบาทของพระมหามุนีนาถ ที่ตั้งอยู่เหนือหาดทรายในแม่น้ำ ชื่อนัมมทานที่โน้น ด้วยประทีปนี้ กิริยาที่บูชา รอยพระพุทธบาท ของมนามุนีนาถด้วยประทีปนี้ ขอจงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายบริขารต่าง ๆ

อิมานิ มะยัง ภันเต,ปะริกขารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ,โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ อิมานิ ปะริกขารานิ, ปะฏิคัณหาตุ,อัมหากังทีฆะรัตตัง, หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย บริกขารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ บริกขารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายผ้าจำนำพรรษา

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสาวาสิกะจีวรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, วัสสาวาสิกะจีวรานิ, สะปะริวารานิ,ปะฏิคคัณหาตุ,อัมหากัง,ทีฆะรัตตัง, หิตายะ,สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจำนำพรรษา พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าจำนำพรรษาพร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายอัจเจกจีวร

อิมานิ มะยัง ภันเต, อัจเจกะจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, อัจเจกะจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ,สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าอัจเจกจีวร พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าอัจเจกจีวรพร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

ชีวิตถึงจะขมก็ต้องบุกบั่น ต้องฝ่าฟันตบความขม
ความหวานอันนิยม น่าชื่นชมจะตามมา

คำถวายดอกไม้ธูปเทียน

อิเมหิ มะยัง ภันเต, ธูปะทีปะปุปผะวะเรหิ, ระตะนัตตะยัง, อะภิปูเชมะ, อัมหากัง,ระตะนัตตะยัสสะ, ปูชา ทีฆะรัตตัง, หิตะสุขาวะหา,โหตุ, อาสะวักขะยะปัตติยา, สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชา พระรัตนตรัย ด้วยธูปเทียนดอกไม้ อันประเสริฐเหล่านี้ การบูชาพระรัตนตรัยของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงนำมาซึ่งประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานขอจงเป็นไป เพื่อบรรลุพระนิพพานอันเป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะกิเลส เทอญ ฯ

คำถวายศาลาตั้งศพ

อิมัง มะยัง ภันเต, ฉะวะสาลัง, สะปะริวารัง, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง ฉะวะสาลัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายศาลาตั้งศพหลังนี้ พร้อมด้วยบริวาร แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งศาลาตั้งศพหลังนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายโต๊ะอาหารพร้อมทั้งเก้าอี้

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง มะหาทีฆะปีฐะกัง สะโกจฉัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะ นัตถายะ อิมัสสะหมิง อาวาเสนิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะนัต–ถายะ มะหาทีฆะปีฐะกัสสะ สะโกฉัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายโต๊ะอาหาร พร้อมกับเก้าอี้นี้ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องอาศัยใช้สอย ขอพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มาขออานิสงส์ แห่งการถวายโต๊ะอาหาร พร้อมกับเก้าอี้ เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องอาศัยใช้สอย ของพระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้นด้วยตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายหม้อน้ำเย็น

เอตัง มะยัง ภันเต ปานียะฆะฏัง สะปะริวารัง ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ เอตัง ปานียะฆะฏัง สะปะริ–วารัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมมากังทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายหม้อน้ำเย็น พร้อมกับของบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับหม้อน้ำเย็น พร้อมกับของบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต วัสสิกะสาฏิกานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะสาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ วัสสิกะสาฏิกานิสะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าอาบน้ำฝน พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับผ้าอาบน้ำฝน พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวาย พรมปูพื้น

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต อิมัง โกชะวัง สะปะริวารังพุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ อิมัสสะหมิง อุโปสะถาคาเร นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยังพุทธัสสะ ปูชะนัตถายะโกชะวะทา–นัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ของพระสงฆ์จงรับทราบข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายพรมปูพื้น พร้อมกับของบริวารนี้ ไว้ในอุโบสถนี้ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์ แห่งการถวายพรมปูพื้น เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายเก้าอี้รับแขก

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง อาคันตุกะโกจฉะคะณัง สะปะริวารัง อาคันตุกานังปะฏิสันถารัตถายะ อิมัสสะหมิง อาวาเส นิยยาเทมะ สาธุโน ภันเต อะยัง อาคันตุกานัง ปะฏิสันถาคัตถายะ อาคันตุกะโกจฉะคะณัสสะ ทานัสสะอานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวาย เก้าอี้รับแขกหมู่นี้ พร้อมกับของบริวาร ไว้ในอาวาสนี้ เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องรับรองแขกทั้งหลาย ขออานิสงส์ แห่งการถวายเก้าอี้รับแขก เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องรับรองแขกทั้งหลายนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายบาตร

เอเต มะยัง ภันเต ปัตเต สะปะริวาเร ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โนภันเต ภิกขุสังโฆ เอเต ปัตเต สะปะริวาเร ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะสุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายบาตร พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับบาตร พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดกาลนานเทอญฯ

คำถวายที่ตั้งพัดยศสมณศักดิ์

เอตัง มะยัง ภันเต ยะสะวีชะนีปะติฏฐานัง สะปะริวารัง อัยยัสสะ โอโณชะยามะสาธุ โน ภันเต อัยโย เอตัง ยะสะวีชะนีปะติฏ–ฐานัง สะปะริวารัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระคุณเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ที่ตั้งพัดยศ พร้อมกับของบริวารนี้ แก่พระคุณเจ้า ขอพระคุณเจ้า จงรับที่ตั้งพัดยศ พร้อมกับของบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายซุ้มประตู

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ทะวาระโกฏฐะกัง สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ทะวาระโกฏฐะกัสสะทานัศศะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายซุ้มประตู พร้อมกับของบริวารนี้แก่สงฆ์ เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์ แห่งการถวายซุ้มประตูเพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายจงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วยตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายหอสมุด

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง อะคารัง สะปะริวารัง มะหาชะนัสสะ นานาสิปปะปัณณานัง สะโมสะระณัตถายะ พุทธสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง มะหาชะนัสสะ นานาสิปปะปัณณานัง สะโมสะระณัตถายะ อะคารัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวาย อาคารหลังนี้ พร้อมกับของบริวาร ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่รวบรวมหนังสือวิชาความรู้ต่างๆเพื่อประชาชนทั่วไป ขออานิสงส์ แห่งการถวายอาคาร เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่รวบรวมหนังสือวิชาความรู้ต่างๆ เพื่อประชาชนทั่วไปนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายโรงครัว

ยัคเฆ ภันเตสังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง กัปปิยะกุฏิง สะปะริวารังจาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะ วะลัญชะนัตถายะจาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ สาธุโน ภันเต อะยัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ อาคะตานาคะตัสสะวิลัญชะนัตถายะ กัปปิยะกุฏิยา อานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวาย โรงครัวหลังนี้ พร้อมกับของบริวาร ไว้ในที่พระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่สำหรับใช้สอย ของพระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา ขออานิสงส์ แห่งการถวายโรงครัว เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่สำหรับใช้สอย ของพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายหอระฆังพร้อมทั้งระฆัง

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฏิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง คัณฑิมะรังสะคัณฑิง สะปะริวารัง พุทธัสสะปูชะนัตถายะ พุทธะสาสะเน นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ คัณฑิมะรัสสะสะคัณฑิสสะทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะปิยะชะนานัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ รวมทั้งของมอบถวาย หอระฆัง พร้อมทั้งระฆัง รวมทั้งของบริวารนี้ ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์ แห่งการถวายหอระฆังพร้อมทั้งระฆัง เพื่อเป็นพุทธบูชานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายเครื่องเขียนต่าง ๆ

อิมานิ มะยัง ภันเต เลขะนะวัตถูนิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ เลขะนะวัตถูนิสะปะริวารานิ ปัฏิคัณหาตุ อัมหากังทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เครื่องเขียน พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ของพระภิกษุสงฆ์ จงรับเครื่องเขียน พร้อมกับของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

จำนวนพระภิกษุ - สามเณร จำพรรษาปี ๒๕๔๖

๑๗

ที่	ชื่อ - ฉายา
๑.	**พระรัตนโมลี เจ้าคณะเขตดอนเมือง เจ้าอาวาสวัดดอนเมือง**
๒.	พระมหาเกษม ธมฺมรโต
๓.	พระครูอดุลกิจจาทร ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
๔.	พระปลัดวิชาญ ชาตวีโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
๕.	พระสมุห์สุทิ ทิวงฺกโร
๖.	พระสังฆรักษ์พัทรพล ภทฺทโก
๗.	พระใบฎีกาพักตร์ อคฺคปุญฺโญ
๘.	พระมหาวิเชียร กลฺยาณเมธี
๙.	พระจิรศักดิ์ กนฺตสีโล
๑๐.	พระมหาเรืองศักดิ์ กิตฺติโสภโณ เลขานุการเจ้าคณะเขตดอนเมือง
๑๑.	พระมหาปรีชา สมปริชาโน
๑๒.	พระมหาพรชัย กิตฺติญาโณ
๑๓.	พระจำรูญ จิรปุญฺโญ
๑๔.	พระมหาศุภเชษฐ์ สิริมงฺคโล
๑๕.	พระสด ธมฺมสาโร
๑๖.	พระวิริยะ อตฺตสุโภ
๑๗.	พระสมพงษ์ ปสาทิโก

๑๘.	พระวีระวัฒน์ อภิวฑฺฒโน
๑๙.	พระสิริวุฒิ ปวฑฺฒโน
๒๐.	พระปิยะ ถาวโร ประธานพระนวกะ
๒๑.	พระอนุชา จิตสีโล รองประธานพระนวกะ
๒๒.	พระวัฒนะ อภิวฑฺฒโน
๒๓.	พระธีระ ธีรภทฺโท เลขานุการพระนวกะ
๒๔.	พระวิริยะ วิริโย
๒๕.	พระ ส.อ.สิทธิพงษ์ ธมฺมสาโร
๒๖.	พระธานินทร์ จานิสฺสโร
๒๗.	พระศิลวัต ถาวโร
๒๘.	พระเอก จิรวฑฺโฒ
๒๙.	พระ จ.อ.ศิริรัตน์ สิริธโร
๓๐.	พระฉัตรชัย ฉตฺติโก
๓๑.	พระพิศิษฐ์ จิตฺตสุโภ
๓๒.	พระน้ำเพชร พลวุฑฺโฒ

พระภิกษุ จำนวน ๓๒ รูป

สามเณร จำนวน - รูป

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

พระรัตนโมลี	สุธมฺโม	เจ้าอาวาส เจ้าคณะเขตดอนเมือง
พระมหาเกษม	ธมฺมรโต	พระเถระ ผู้อาวุโส
พระครูอดุลกิจจาทร	ทีปาสโย	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
พระปลัดวิชาญ	ชาตวีโร	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
พระสมุห์สุทิ	ทิวงฺกโร	
พระสังฆรักษ์พัทรพล	ภทฺทโก	
พระใบฎีกาพักตร์	อคฺคปุญฺโญ	
น.อ.ทองสุก	จทัชบุตร	
น.ท.สุรินทร์	คุ้มจั่น	

คณะผู้จัดทำ

พระมหาเรืองศักดิ์	กิตฺติโสภโณ	ดำเนินงาน/พิมพ์/จัดรูปแบบ
พระมหาปรีชา	สมปริชาโน	กรรมการ/ตรวจทาน
พระมหาพรชัย	กิตฺติญาโณ	กรรมการ/ตรวจทาน
พระมหาศุภเชษฐ์	สิริมงฺคโล	กรรมการ/พิมพ์
พระภิกษุสงฆ์วัดดอนเมืองทุกรูป		กรรมการ

คณะกรรมการวัดดอนเมือง พระอารามหลวง		
ชื่อ	นามสกุล	ตำแหน่ง
น.ท.จำรัส	เดชจรัสศรี	ไวยาวัจกร หัวหน้าคณะกรรมการ
คุณประทีป	น้อยเกริกกิจ	ไวยาวัจกร
ร.ต.เปรมปรี	สายถวิล	กรรมการ
คุณขวัญเมือง	สังข์นุช	กรรมการ
พ.อ.อ.เฉลิม	หันกระสัน	กรรมการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖
๓๑๔-๓๑๖ ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
นางจุฬารัตน์ บุณยากร ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
โทร. ๐-๒๒๒๓-๓๓๕๑, ๐-๒๒๒๓-๕๕๔๘

วัดดอนเมืองเหลืองอร่ามงามรุ่งโรจน์
งามทั้งโบสถ์เจดีย์สีสดใส
งามกุฏิงามศาลาอ่าอำไพ
งามทรงไทยทรงธรรมงามดอนเมือง

น.อ.ทองสุข จทัชบุตร

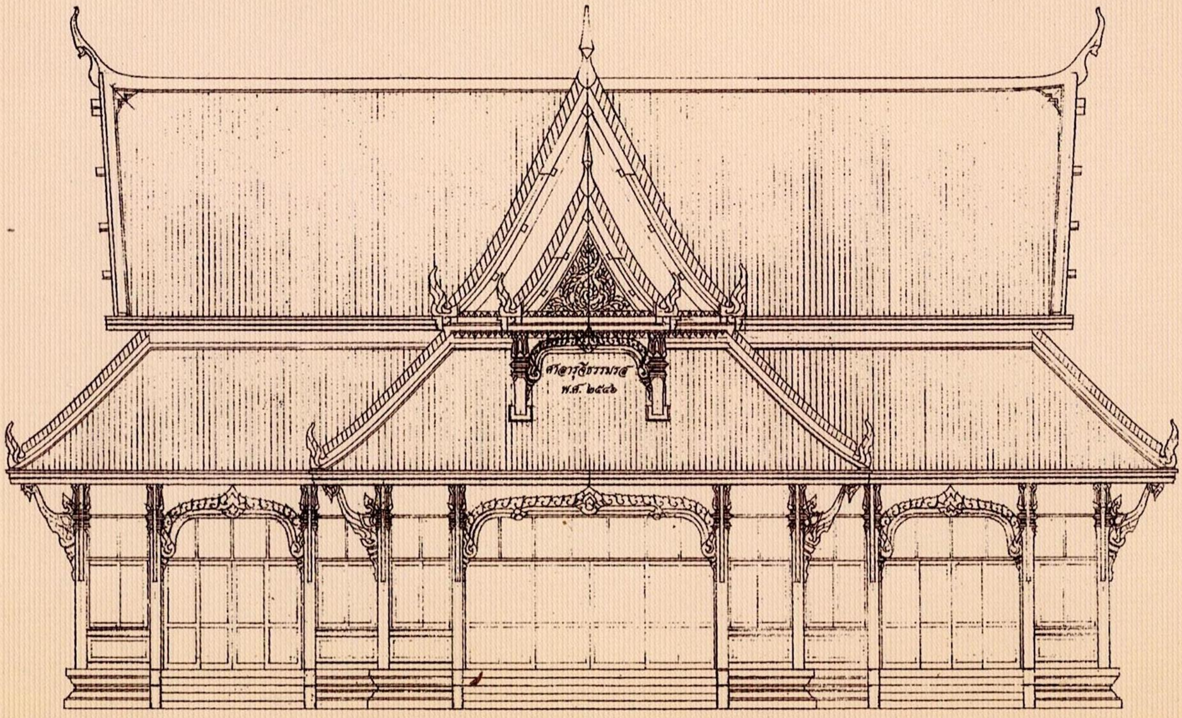

ศาลารุจีธรรมรส